

O zvitkos le Sudcengro

O kmeňi Juda the Šimeon džan pro mariben pro Kanaančana

¹ Pal o meriben le Jozuaskro o Izraeliti phučenas le RAJESTAR: „Ko amendar džala ešebno pro mariben pro Kanaančana?“

² O RAJ odphenda: „Mi džal o Juda, se leske diňom e phuv andro vasta.“

³ Avke o kmeňos Juda mangelas le kmeňos Šimeon: „Aven amenca a pomožinen amenge te džal pro Kanaančana pro mariben andre phuv, so sas amenge diňi. Palis džaha the amen tumenca andre phuv, so sas tumenge diňi.“ Avke o kmeňos Šimeon geľa lenca.

⁴ Sar geľa o kmeňos Juda pro mariben, o RAJ lenge diňa te zvitazinel upral o Kanaančana the Perizeja a murdarde andro foros Bezek 10 000 muršen.

⁵ Andro Bezek arakhle le kralis Adoni-Bezek, marenas pes leha a zvitazinde upral o Kanaančana the Perizeja.

⁶ Sar o Adoni-Bezek chudňa te denašel, džanas pal leste. Chudle les a odčhinde leske o angušta pal o vasta the pal o pindre.

⁷ Akor o Adoni-Bezek phenda: „Eftavardeš (70) kraľa, savenge diňom te odčhinel o angušta pro vasta the pro pindre, kidenas o trušini tel miro skamind. O Del mange visarda pale vaš oda,

so kerd'om.“ Ligende les andro Jeruzalem a ode muľa.

⁸ O kmeňos Juda geľa pro mariben pro Jeruzalem a zaiľa les. Le manušen odarik murdarde a o foros zlabarde.

⁹ Palis džanas pro mariben pro Kanaančana, save bešenas pre brehengri phuv Šefela, andro Negev pre pušťa.

¹⁰ Sar o kmeňos Juda geľa pro Kanaančana, save bešenas andro Hebron, so pes angloda vičinelas Kirjat-Arba, zviťazinde upral o Šešaj, upral o Achiman the upral o Talmaj.

¹¹ Odarik gele pro mariben pro foros Debir, so pes angloda vičinelas Kirjat-Sefer.

¹² Akor o Kaleb phend'a: „Oleske, ko zviťazinela upral o Kirjat-Sefer, dava mira čha la Achsa romňake.“

¹³ Avke o Otňiel, o čhavo le Kenazoskro, savo sas terneder phral le Kaleboske, oda foros zaiľa. O Kaleb leske diňa peskra čha la Achsa romňake.

¹⁴ Palis o Otňiel chudňa te kerel upre la Achsa, hoj te mangel peskre dadestar e maľa. Sar geľa tele pal o somaris, o Kaleb latar phučľa: „So kames?“

¹⁵ Oj odphend'a: „De man daros. Te mange imar diňal e pušťa Negev, de mange the o prameňa.“ Avke o Kaleb lake diňa o uprone the o telune prameňa.

¹⁶ O čhave andral e famelija Kenit, savenge sas dad o Chobab, le Mojžišoskro sastro, gele le kmeňoha Juda andral o Foros le palmengro*

---

* **1:16** Oda hin o Jericho.

andre judsko pušta andro Negev, kaj ačhile te bešel maškar o manuša paš o foros Arad.

¹⁷ Palis o kmeňi Juda the Šimeon gele pro mariben pro Kanaančana, save bešenas andro Cefat, a calo oda prekošlo foros zničinde. Avke dine ole foroske nav Chorma.

¹⁸ O kmeňos Juda zaila o fori Gaza, Aškalon the Ekron lengre gavenca.

¹⁹ O RAJ sas le kmeňoha Juda. On zaile o brehengre phuva, ale le manušen, save bešenas tel o brehi, našti tradle avri, bo sas len trastune verdana.

²⁰ Le Kaleboske dine o foros Hebron, avke sar oda phenda o Mojžiš. Ov odarik tradňa avri le Anakoskre trine čhaven.

²¹ Ale o kmeňos Benjamin na tradňa avri le Jebusejen, save bešenas andro Jeruzalem. Vašoda o Jebuseja ačhile te bešel maškar o Benjaminčana andro Jeruzalem dži adadžives.

O maribena le kmeňengre pro severos

²² The o kmeňi Efrajim the Menaše džanas pro mariben pro foros Betel a o RAJ sas lenca.

²³ Bičhade le muršen te predikhel o Betel, so pes angloda vičinelas Luz.

²⁴ Sar dikhle varesave muršes te avel avri andral o foros, phende leske: „Sikav amenge, khatar mek šaj džas andro foros, a mukaha tut te dživel.“

²⁵ Avke lenge sikada o than, khatar pes delas te džal andre. Sar o kmeňi Efrajim the Menaše savoren odarik murdarde, ole muršes leskra famelijaha premukle.

²⁶ Oda murš geľa andre phuv le Chetitanengri, ačhaďa ode foros a diňa leske nav Luz. Kavke pes vičinel dži adadžives.

²⁷ O kmeňos Menaše našti tradňa avri le manušen andral o fori Bet-Šean, Taanach, Dor, Jibleam the Megido, aňi andral o gava pašal lende. Bo o Kanaančana na kamenas odarik te džal het.

²⁸ Sar o Izraeliti ačhile zoraleder, ispidle zoraha pro Kanaančana, hoj prekal lende te keren buči, ale našti len savoren tradle avri.

²⁹ Aňi o kmeňos Efrajim našti tradňa avri le Kanaančanen, save bešenas andro Gezer, a vašoda o Kanaančana maškar lende ačhile te dživel.

³⁰ Aňi o kmeňos Zebulun našti tradňa avri le Kanaančanen andral o fori Kitron the Nahalal. Avke o Kanaančana ačhile te dživel maškar lende, ale o manuša andral o kmeňos Zebulun pre lende ispidenas, hoj prekal lende te keren buči.

³¹ O kmeňos Ašer našti tradňa avri le Kanaančanen andral o fori Ako, Sidon, Achlab, Achzib, Chelba, Afik the Rechob.

³² Avke ačhila o kmeňos Ašer te dživel maškar o Kanaančana, bo len našti tradňa avri.

³³ O kmeňos Naftali na tradňa avri le Kanaančanen andral o fori Bet-Šemeš the Bet-Anat. Avke bešenas maškar o Kanaančana, ale ispidenas pre lende, hoj prekal lende te keren buči.

³⁴ O Amorejčana tradle o kmeňos Dan dži paš e brehengri phuv a na domukle lenge te avel tele andre dolina.

³⁵ Avke o Amorejčana ačhile te dživel paš o verchos Cheres the andro fori Ajalon the

Šaalbim, ale o kmeňi Efrajim the Menaše sas lendar zoraleder a ispidenas pre lende, hoj prekal lende te keren buči.

³⁶ E phuv le Amorejčanengri† sas le verchengre dromestar Akrabim dži paš e Sela a dureder.

2

O aňelos le RAJESKRO andro Bochim

¹ O aňelos le RAJESKRO džalas andral o Gilgal upre andro Bochim a phendǎ le Izraelitenge: „Ílom tumen avri andral o Egipt a andom tumen andre phuv, pal savi la veraha diňom lav tumare daden. Phendom: ‚Miri zmluva tumenca šoha na preačhela.

² Ale tumen našti phanden e zmluva le manušenca andral kadi phuv. Čhiven tele lengre oltara.‘ No tumen man na šundǎn. Soske ada kerdǎn?

³ Vašoda akana tumenge phenav, hoj imar len anglal tumende na tradava het. Ena tumare ňeprijateľa a tumen avena zachudle sar andre pasca oleha, hoj lašarena lengre devlen.“

⁴ Sar o aňelos le RAJESKRO phendǎ savore Izraelitenge kala lava, chudle zoralet te rovel.

⁵ Vašoda dine ole thaneske nav Bochim* a ode obetinde le RAJESKE.

Le Jozuaskro meriben

⁶ Sar o Jozua roz mukľa le Izraeliten, sako geľa te zalel peskri phuv, savi chudňa sar dǎdictvos.

---

† **1:36** Abo: le Edomčanengri   * **2:5** Oda hin: ola, ko roven.

⁷ O Izrael služinelas le RAJESKE calo časos, medik dživelas o Jozua the o phureder vodci, save predžidile le Jozuas a dikhle savore bare zazraki le RAJESKRE, save kerđa prekal o Izraeliti.

⁸ Le RAJESKRO služobňikos o Jozua, le Nunoskro čhavo, muľa, sar leske sas šel the deš (110) berš.

⁹ Parunde les andre leskri d'edično phuv andro Timnat-Cheres pro brehi Efrajim, pro severos le verchostar Gaaš.

¹⁰ Sar muľa avri calo kada pokoleňje, avľa pal lende aver pokoleňje, savo na prindžarelas le RAJES aňi na džanelas, so o RAJ kerđa prekal o Izrael.

¹¹ O Izraeliti kerenas bini anglo RAJ, bo služinenas le Baalenge.

¹² Omukle le RAJES, peskre dadengre Devles, savo len iľa avri andral o Egipt. Lašarenas avre devlen, le devlen ole narodengre, save dživenas pašal lende, a bandonas anglal lende. Kavke cholarenas le RAJES.

¹³ Preačhile te služinel le RAJESKE a chudle te služinel le Baaloske the le Aštartenge.

¹⁴ Vašoda o RAJ cholisalila pro Izrael a diňa lengre ňeprijaťelenge, save dživenas pašal lende, hoj upral lende te zvitazinen. Domukla le zbujňikenge, hoj len te občoraren, a o Izraeliti anglal lende našti obačhile.

¹⁵ Furt sar džanas o Izraeliti pro mariben, o vast le RAJESKRO džalas pre lende, hoj te prehrajinen, avke sar lenge oda phenda andre vera. Avke pes dochudle andro baro pharipen.

¹⁶ Palis lenge o RAJ ačhađa sudcen, save len

zachrañinenas lengre ñeprijateľendar.

¹⁷ Ale on peskre sudcen na šunenenas, na sas pačivale le RAJESKE a lašarenas avre devlen. Sig pes odvisarde le RAJESKRE dromestar, pal savo phirenas lengre dada, sar šunenenas leskre prikazañja. Na kerenas avke sar lengre dada.

¹⁸ Ale furt, sar le Izraelitenge o RAJ ačhavelas sudcas, o RAJ sas leha, a medik o sudcas dživelas, o RAJ len zachrañinelas lengre ñeprijateľendar. Bo le RAJESKE sas pharo vaš lenge, sar o Izraeliti phurdenas pharipnastar vašoda, hoj len o ñeprijateľa trapinenas a kerenas lenge namištes.

¹⁹ No soča o sudcas merelas, pale pes visarenas ko nalačhipen a sas mek goreder sar lengre dada, save služinenas avre devleng a bandonas anglal lende. Na preačhenas te kerel o nalačhipen añi peske na denas te phenel.

²⁰ Vašoda o RAJ pro Izraeliti cholisañila a phenda: „Kada narodos na dolikerđa miri zm-luva, pal savi phendom lengre dadenge, hoj la te dolikeren. A vaš oda, hoj man na šunde,

²¹ me anglal lende na tradava avri añi jekhe ole narodendar, save mek ačhile, sar o Jozua muła.

²² Aleha dikhava, či pes o Izraeliti likerena pal mire droma a či phirena pal lende sar lengre dada, abo na.“

²³ Vašoda o RAJ mukľa ole naroden andre odi phuv, na tradña len avri a na diña len andro vasta le Jozuaskre, sar mek dživelas.

Aver narodi maškar o Izraeliti

¹ Kala hine o narodi, save mek mukla o RAJ andre phuv, hoj prekal lende te skušinel savore Izraeliten, save pes šoha na marenas le Kanaančanenca.

² Bo kamelas, hoj o izraelika pokoleňja, save pes mek na džanenas te marel, te siklon pes te marel.

³ Sas oda kala narodi: o pandž flištiňika krala, savore Kanaančana, o Sidončana the o Chivija, save bešenas andro Libanoňika verchi le verchostar Baal-Chermon dži ko verchengro drom Chamat.

⁴ Prekal lende kamla te skušinel le Izraeliten, hoj pes te sikavel, či šunena o prikazaňja, so o RAJ diňa lengre dadenge prekal o Mojžiš.

⁵ O Izraeliti bešenas maškar o Kanaančana, Chetitana, Amorejčana, Perizeja, Chivija the Jebuseja.

⁶ Lenas peske lengre čhajen romňijenge, peskre čhajen denas lengre čhavage a služinenas lengre devleng.

O Otňiel

⁷ O Izraeliti kerenas bini anglo RAJ, bo bisterde pro RAJ, pre peskro Del, a služinenas le Baalenge the le Ašerenge.

⁸ Vašoda pre lende o RAJ cholisalila a diňa len andro vasta le kraliskre le Kušan-Rišatajimoskre andral o Aram-Naharajim. O Izraeliti sas ochto berš leskre otroka.

⁹ Ale sar vičinenas ko RAJ, hoj lenge te pomožinel, bičhađa ke lende o RAJ le Otňiel, le Kenazoskre čhas, le Kaleboskre nekternedere phrales, hoj len te zachraňinel.

¹⁰ O Duchos le RAJESKRO avla pre leste a ačhila lestar vodcas le Izraelitengro. Geľa pro mariben pro aramejiko kralis Kušan-Rišatajim a o RAJ leske diňa upral leste te zviťazinel.

¹¹ Avke andre odi phuv sas smirom saranda (40) berš, medik dživelas o Otňiel, le Kenazoskro čhavo.

O Ehud

¹² Ale o Izraeliti pale kerenas bini anglo RAJ, vašoda o RAJ diňa le Eglonoske le moabike kraliske te zviťazinel upral o Izraeliti.

¹³ O Eglon pes dovakerďa le Amončanenca the le Amalekenca a geľa pro mariben pro Izraeliti, zviťazinda upral lende a zaila o Jericho, o Foros le palmengro.

¹⁴ O Izraeliti služinenas le Eglonoske le moabike kraliske dešuochto (18) berš.

¹⁵ Akor o Izraeliti chudle igen te mangel le RAJES, hoj lenge te pomožinel, a o RAJ lenge bičhaďa le Ehud, le Geraskre čhas andral o kmeňos Benjamin, savo sas baľogaris. O Izraeliti leha bičhade o daňe le moabike kraliske le Eglonoske.

¹⁶ O Ehud peske kerďa šabla, ostro pal soduj seri a bari vaj jepaš metros, a thoda peske la tel o gada pre čači sera.

¹⁷ Diňa ola daňe le kraliske le Eglonoske, savo sas igen thulo murš.

¹⁸ Sar o Ehud leske diňa ola love, premukla le muršen, save ola love ande.

¹⁹ Ov korkoro pes visarďa khatar o modli paš o Gilgal a džalas pale ko kralis Eglon leske te

phenel: „Kralina, kamav tuke vareso te phenel, so ņiko naŝti ŝunel, a tu.“

O Eglon phenda: „hit!“ Akor savore, ko ahenas paŝal leste, gele avri.

²⁰ O Ehud gea ko kralis Eglon andro upruno ŝilalo kher, kaj peske beŝelas a savo sas a prekal leste. O Ehud phenda: „Hin man prekal tu lav le Devlestar.“ A o Eglon uŝila.

²¹ Akor o Ehud cirdna avri e ŝaba le balogne vasteha pal e ai sera a demaa leske andro per.

²² Sar demaa andro per, o angluno ŝpicos pregela di prekal o dumo a o thulipen garua e ruka, vaŝoda e ŝaba na ia avri.

²³ Avke o Ehud gea avri pre veranda a o vudar ole uprune khereskro pal peste phanda andre.

²⁴ Soa gea avri, avle o sluhi le Eglonoskre, a sar dikhle, hoj o upruno vudar le khereskro hino phandlo andre, phende peske: „Ov muŝinel te beŝel pro budaris andre peskro ŝilalo kher.“

²⁵ Uarenas igen but a ladatar na danenas so te kerel, bo lenge na phundravelas o vudar. Avke ile e kleja, phundrade a dikhle, hoj lengro raj paŝol mulo pre phuv.

²⁶ Medik on uarenas, o Ehud denaŝa. Pregela paŝal o modli a denaŝa andre Seira.

²⁷ Sar ode doava, zatrubinda pro bakrano rohos pro brehi Efrajim a odarik lidalas le Izraeliten tele.

²⁸ Phenda lenge: „Aven pal ma, bo o RAJ tumenge dina andro vasta tumare eprijaelen le Moabanen.“ On danas pal leste a ile le Moabanendar o thana, khatar pes predalas

prekal o Jordan, a űnikaske na domukle, hoj odarik te predűan.

²⁹ Akor murdarde vaj 10 000 zorale murűen. űňiko lendar na denaűla.

³⁰ Oda dűives o Izraeliti zvitaűzinde upral o Moabčana a e phuv sas andro smirom ochto-vardeű (80) berű.

O űamgar

³¹ Pal o Ehud ačhiűa sudcas o űamgar, le Anatoskro čhavo, savo tiű zachraňinda le Izrael. Murdarda űov űel (600) Filiűtincen la pacaha, savaha pes tradel le gurumňen.

4

E Debora the o Barak

¹ Sar muűa the o Ehud, o Izraeliti pale chudle te kerel bini anglo RAJ.

² Vaűoda len o RAJ diňa andro vasta le kanaaňike kraliskre le Jabinoskre, savo kralinelas andro foros Chacor. O velitelis leskre slugadengro sas o Siserah, savo beűelas andro Charoűet-Hagojim.

³ O Izraeliti igen mangenas le RAJES, hoj lenge te pomoűinel, bo le Jabin sas eňa űel (900) trastune verdana a biű (20) berű len igen trapinelas.

⁴ Andre oda časos sudzinelas o Izrael e pro-rokiňa Debora, le Lapidotoskri romňi.

⁵ Oj beűelas tel e palma la Deborakri pro brehi Efrajim, maűkar o fori Rama the Betel. O Izraeliti ke late phirenas, hoj len te rozsudzinel.

⁶ Oj bičhađa pal o Barak, le Abinoamoskro čhavo, andral o foros Kedeš andre phuv le Naftalengri. Phendā leske: „O RAJ, o Del le Izraeloskro, tuke phenel: ‚Le tuha 10 000 muršen andral o kmeňi Naftali the Zebulun a dža pro verchos Tabor.

⁷ Me tuke palis anava ko paňi Kišon le Siserah, le Jabinoskre velitelis, leskre verdanenca the le slugadenca a dava les tuke andro vasta.‘ “

⁸ O Barak lake odphendā: „Te aveha manca, džava, ale te na aveha manca, na džava.“

⁹ „Džava tuha,“ odphendā leske e Debora, „ale andre kada mariben e slava na ela tiri, bo o RAJ dela le Siserah andro vasta la džuvlakre.“ Palis e Debora uštīla a džalas le Barakoha andro Kedeš,

¹⁰ kaj o Barak vičinda le kmeňen Zebulun the Naftali. Džanas leha 10 000 murša the e Debora.

¹¹ Ale o Kenitas o Cheber odgeľa okle Kenitendar, save sas o čhave le Chobaboskre, savo sas šogoris le Mojžišoskro. Ačhađa peskro stanos paš o dubos andro Caananim paš o Kedeš.

¹² Sar le Siseroske phende, hoj o Barak, o čhavo le Abinoamoskro, geľa upre pro verchos Tabor,

¹³ diňa te zvičinel savore peskre manušen le eňa šel (900) trastune verdanenca, hoj te džan andral o Charošet-Hagojim ko paňi Kišon.

¹⁴ E Debora phendā le Barakoske: „Uštī, bo adadžives tuke diňa o RAJ andro vasta le Siserah. Korkoro o RAJ imar geľa anglal tu!“ Avke o Barak geľa tele pal o verchos Tabor a pal leste 10 000 murša.

¹⁵ Sar o Barak geľa pro mariben, o RAJ andā la šablaha andro zmetkos le Siserah savore verdanenca the caľa leskra armadaha. A o

Siserah chučila tele pal o verdan a chudňa te denašel.

¹⁶ O Barak džalas pal leskre verdana the slugađa dži ko Charošet-Hagojim. Savore slugađa le Siseroskre sas murdarde; ňiko lendar na ačhila džido.

¹⁷ O Siserah denašelas ko stanos la Jaelakro, bo sas smirom maškar o kralis Jabin andral o Chacor the maškar e famelija le Cheberiskri. E Jael sas romňi le Cheberiskri, savo sas Kenitas.

¹⁸ Oj geľa avri anglal o Siserah a phendá leske: „Av, rajeja miro, av andre miro stanos. Ma dara tut!“ Sar geľa andre, e Jael les zaučhardá la lepedaha.

¹⁹ Ov latar mangľa: „De ča man te pijel paňi, bo som smedno.“ Avke oj phundrađa o cipuno gono le thudeha, diňa les te pijel a pale les zaučhardá.

²⁰ Mek lake phendá: „Ačh paš o vudar le stanoskro, a te vareko avela a phučela tutar, či hin kade vareko, phen, hoj na.“

²¹ Palis o Siserah zoraless zasuča. Akor e Jael iľa o čokanos the o kolikos pal o stanos a geľa cichones paš leste. Predemađa o kolikos prekal leskri sliča dži andre phuv a ov muľa.

²² Sar o Barak džalas pal o Siserah, e Jael geľa anglal leste a phendá leske: „Av sikavava tuke le muršes, saves rodes!“ Avke geľa ke late andro stanos, a dikh, o Siserah ode pašlolas mulo le kolikoha andro šero.

²³ Andre oda džives o Del diňa le Izraelitenge tel lengri zor le Jabin le kanaaňike kralis.

24 Ole časostar džanas o Izraeliti pro krališ Jabin furt zoraleder, medik les na zničinde.

5

La Deborkri gili

¹ Akor gilavelas kadi gili e Debora le Barakoha, le Abinoamoskre čaha:

² „Lašaren le RAJES,
bo o vodci chudle te lidžal o Izrael andro mariben

a o manuša pes pridine korkore pestar!

³ Šunen, kralale!

Phundraven o kana, rajale!

Gilavava le RAJESKE,

gilavava žalmos le RAJESKE, le Izraeloskre Devleske.

⁴ RAJEJA, sar tu avri avlal andral o Seir

a sar džahas la phuvatar Edom,

zarazisalila e phuv,

andral o ņebos delaš brišind

a andral e chmara čhordolas o paŋi.

⁵ O verchi razisalonas anglo RAJ,

anglo Del le Sinajoskro,

anglo RAJ, anglo Del le Izraeloskro.

⁶ Andro dživesa le Šamgariskre, le Anatoskre čhaskre,

a andro dživesa la Jaelakre sas omukle o droma, o manuša phirenas palune dromenca.

⁷ O gava ačhile omukle,

o manuša len omukle,

medik me e Debora na uštilom upre,

medik me, e daj andro Izrael, na uštilom upre.

⁸ O manuša peske ile avri avre devlen,

paš o foroskre brani chudña o mariben,
no na dičholas o štitos aňi e kopija maškar 40
000 Izraeliti.

⁹ Miro jilo hino le vodcenca andral o Izrael,
le manušenca, save gele korkore pestar andro
mariben.

Lašaren le RAJES!

¹⁰ Tumen, so džan pro parne somara
a bešen pro pokrovci,
a the tumen, so phiren pro droma: Gondolinen!

¹¹ Šunen o hangos olengro, ko giļaven paš o
čaňiga.

Ode lašaren le RAJESKRO spravodlišagos,
o viťazstvo le Izraeloskre manušengro!
Akor o manuša le RAJESKRE gele tele ko brani.

¹² Ušti, ušti upre, Deboro, ušti, ušti upre!

Giļav gili! Ušti, Barak!

Lidža het tire zaphandlen, čhavo le Abi-
noamoskro!

¹³ Palis avle tele ola, save mek ačhile le vodcen-
dar,
le RAJESKRE manuša avle tele manca sar ola, ko
hine zorale.

¹⁴ Varesave avle tele andral o Efrajim,
kaj bešen as angloda o Amaleka,
aver avle andral o Benjamin.

Le Machirostar avle o vodci
a le Zebulunostar ola, ko hine veliteļa.

¹⁵ Le Jisacharoskre principi la Deboraha
the o Jisachar le Barakoha
avle pal leste tele andre dolina.

Andro kmeņos le Rubenoskro pes but vakerelas
pal oda, či te džal, vaj na.

16 Soske ačhiľal te bešel maškar o ohradi,
hoj te šunes, sar o pastjera zvičinen peskre
stadi?

Andro kmeňos le Rubenoskro pes but vakerelas
pal oda, či te džal, vaj na.

17 O Gilead ačhiľa te bešel pal o Jordan
a soske o Dan ačhiľa paš o lođi?

O Ašer peske ačhiľa te bešel paš o moros,
ačhiľa peske pro moroskro brehos.

18 O manuša andral o kmeňos Zebulun na
daranas pal peskro dživipen;
aňi o manuša andral o kmeňos Naftali, sar pes
marenas pro mali.

19 Avle o kraľa a marenas pes;
o kraľa andral o Kanaan džanas pro mariben
andro Taanach paš o paňa Megido,
ale o rup peske odarik na ile.

20 O čerčeňa andral o ňebos pes marenas,
pal peskre droma džanas pro mariben pro Sis-
erah.

21 O paňi Kišon len odľigenda,
oda čirlatuno paňi o Kišon.

Av zorali dušo miri a dža bi e dar!

22 Akor šundonas o kopita le grajengre,
akor denašenenas a denašenenas ola zorale graja.

23 ‚Prekošen o foros Meroz!‘ phenel o aňjelos le
RAJESKRO.

‚Prekošen, prekošen leskre manušen,
bo na avle te pomožinel le RAJESKE,
te pomožinel le RAJESKE te džal pre ola zorale
murša!‘

24 Av bachтали maškar o džuvľa, Jaelo.
Tu, romňije le Cheberiskri, le Kenitoskri!

Av požehñimen upral o džuvľa andro stani!

²⁵ O Siserah mangelas peske pañi,

podiña leske thud;

andre kuči prekal o raja leske anda šutlo thud.

²⁶ Nacirdña o vast, iľa o koľikos,

le čače vasteha o pharo čokanos,

demada le Siserah, pharada leske o šero,

predemada leske e slich.

²⁷ Peľa tele paš lakre pindre,

previsaliľa a nacirdña pes.

Paš lakre pindre visaliľa a peľa.

Ode, kaj peľa, muľa.

²⁸ Prekal e oblaka dikhel e daj le Siseroskri

a vičinel prekal o mreži:

„Soske avel avke nasig leskro verdan?

Soske na šunav le grajen, save cirden o verdan?“

²⁹ Odphende lake lakre nekgođaveder džuvľa,

lengre lava peske korkori leperel:

³⁰ „Mušinen peske te rozđelinel oda, so peske
dochudle.

Jekh abo duj zaphandle džuvľen prekal jekh
murš,

šukar plašti prekal o Siserah,

igen šukar gada,

jekh abo duj side khosne pre miri meň!“

³¹ Kavke mi meren savore tire ñeprijaťeľa, ó,
RAJEJA!

Ale ola, save les kamen,

ena sar o kham, so avel avri andre peskri zor.“

Paľis sas andre odi phuv smirom saranda (40)
berš.

6

O Izraeliti tel o vasta le Midijanengre

¹ O Izraeliti pale kerenas bini anglo RAJ, a vašoda len diña pro efta berš andro vasta le Midijanenge.

² O Midijana sas zoraleder sar o Izraeliti, vašoda peske o Izraeliti kerde thana, kaj pes te garuven andro verchi, thana andro jaskiñi the garude thana maškar o brehi.

³ Soča o Izraeliti sadzinenas peskre semena, takoj pre lende avenas o Midijana, o Amaleka the aver kmeñi pal o vichodos.

⁴ Kerde peske taboris paš lende a zñičinde savoro maľakro ulipen andre odi phuv dži paš e Gaza. Na mukle andro Izrael ñisavo chaben, añi bakren, añi gurunñen, añi somaren.

⁵ Avle peskre stadenca the le stanenca a sas ajci but sar maľakre grajora. Na delas pes te zgenel len añi lengre řavi. Gele andre odi phuv, hoj la te zñičinen.

⁶ Sar o Izraeliti ačhile čore bi o chaben anglo Midijana, chudle te vičinel pro RAJ, hoj lenge te pomožinel.

⁷ Sar vičinenas pro Raj, hoj lenge te pomožinel,

⁸ o RAJ bičhađa ke lende le prorokos a phenda lenge: „Kavke phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro: ‚Me tumen ilom avri andral o Egipt the andral o otroctvos.

⁹ Cirdñom tumen avri andral o vasta le Egiptanendar the savorendar, ko pre tumende džanas. Me len tradñom avri anglal tumende a diñom tumenge lengri phuv.‘

10 Phendom tumenge: ‚Me som o RAJ, tumaro Del. Na služinena le Amorejčanengre devlengre andre phuv, kaj akana bešen.‘ Ale tumen man na šundān.“

O Gideon

11 O aņjelos le RAJESKRO avla andro foros Ofra a bešla peske tel o dubos le Joašiskro, savo sas andral e famelija le Abiezeriskri. Leskro čhavo o Gideon ipen akor marelās la pacaha avri e pšeņica andre molakro lisos, hoj e pšeņica te garuvel anglo Midijana.

12 Androda o aņjelos le RAJESKRO pes leske sikada a phenda leske: „O RAJ tuha, zoralo hrdinona!“

13 Androda leske phenda o Gideon: „Šaj tutar vareso phučav, rajeja? Te hino o RAJ amenca, soske pes amenge kada savoro ačila? Kaj hine savore leskre bare zazraki, pal save amenge amare dada vakerenas: ‚O RAJ amen iła avri andral o Egipt.‘ Ale akana amen o RAJ omukla a diņa amen andro vasta le Midijanenge.“

14 O RAJ dikhla pre leste a phenda: „Dža andre odi zor, so tut hin, a zachraņin le Izraeliten andral o vasta le Midijanengre. Me korkoro tut bičhavav.“

15 Ale ov phučla: „Rajeja, sar šaj zachraņinav o Izrael? Se miri famelija hiņi nekčoreder andral o kmeņos Menaše a me som nekčikneder andro kher mire dadeskro.“

16 O RAJ leske odphenda: „Me avava tuha a zničineha le Midijanen sar jekhe muršes.“

17 O Gideon phendá: „Te arakhłom milost andre tire jakha, akor sikav mange vareso, hoj te džanav, hoj sal čačes o RAJ, savo vakeres manca.

18 Mangav tut, ma dža adarik, medik na anava anglal tu miro daros.“

O RAJ odphendá: „Mištes, užarava, medik na aveha pale.“

19 O Gideon geła khere, pripravinda la terňa koza a le deše kile arestar kerđa mare bi o kvasos. O mas thođa andro košaris a e zumin čorda andre piri. Ligenda leske oda tel o dubos a thođa anglal leste.

20 Le Devleskro aňjelos leske phendá: „Le o mas the o mare bi o kvasos, thov len pre skala a e zumin čhor upral.“ Ov avke kerđa.

21 Le RAJESKRO aňjelos hazdňa e paca, so leste sas andro vast, a chudňa pes lakre agoreha le masestar the ole mareNDAR. Avľa avri jag andral e skala a chaľa oda mas the ola mare. Androda le RAJESKRO aňjelos našlila anglal leskre jakha.

22 Sar o Gideon sprindžarda, hoj oda sas le RAJESKRO aňjelos, zvičinda: „Joj, Nekbareder RAJEJA, dikhłom tire aňjelos muj-mujeha!“

23 O RAJ leske phendá: „Ma dara tut! Av andro smirom, na mereha.“

24 Avke o Gideon ode ačhađa oltaris prekal o RAJ a diňa leske nav: O RAJ hin o smirom. Oda oltaris hin dži adadžives andro foros Ofra andre Abiezerengri phuv.

25 Mek odi rat leske phendá o RAJ: „Le andral tire dadeskro stados terne bikos the mek jekhe efa beršengre bikos. Čhiv tele le Baalokro

oltaris, so patrinel tire dadeske, a rozčhinger the o slupos la Ašerakro, so hino paš leste!

²⁶ Ačhav oltaris pre pačiv le RAJESKE, tire Devleske, upre pro brehos. Palis le ole dujte bikos a obetin les pro kašta ole rozčhingerde slupostar sar labardī obeta.“

²⁷ O Gideon iła deše muršen peskre sluhendar a kerđa avke, sar leske phenda o RAJ. Ale vašoda, hoj daralas le dadeskra famelijatar the le manušendar andral oda foros, na kerđa oda dživese, ale rači.

²⁸ Sar o murša andral o foros sig tosara uštile, dikhle, hoj le Baalokro oltaris hino telečhido a o kaštuno slupos la Ašerakro paš leste hino telečhindo. A pro nevo ačhado oltaris sas obetimen dujto bikos sar labardī obeta.

²⁹ O manuša phučenaz jekh avrestar: „Ko ada kerđa?“ Rodenas a phučenaz, medik pes na dodžanle, hoj oda kerđa o Gideon, le Joašiskro čhavo.

³⁰ O murša phende le Joašiske: „An avri tire čhas! Mušinel te merel, bo čhida tele le Baalokro oltaris a čhinda tele o slupos la Ašerakro, so hin paš leste!“

³¹ O Joaš phenda savorenge, save džanas pre leste: „Tumen kamen te rušel vaš o Baal? Gondoližen tumenge, hoj les zachrañinena? Ko kamel te rušel vaš leste, oda manuš dži tosara mi merel! Te o Baal hino čačes del, mi rušel korkoro vaš peste, te leske čhide tele o oltaris.“

³² Oda džives le Gideonoske dine nav Jerubaal, so hin: „Mi rušel o Baal korkoro vaš peste, bo o Gideon leske čhida tele o oltaris.“

³³ Savore Midijana, o Amaleka the o vichodna kmeňi pes sthode jekhetane, pregele prekal o Jordan a kerde peske taboris andre dolina Jezreel.

³⁴ O Duchos le RAJESKRO avla pro Gideon a ov zatrubinda, hoj te vičinel ke peste la Abiezeriskra famelija.

³⁵ Palis bičhada le muršen, hoj te džan pal calo kmeňos Menaše, avke the kada kmeňos sas vičimen. Diňa te vičinel the le kmeňen Ašer, Zebulun the Naftali - the on pes leha zgele.

³⁶ Akor o Gideon phenda le Devleske: „Tu phenes, hoj kames prekal mande te zachraňinel le Izrael.

³⁷ Dikh, rozthovava pre oda than, kaj pes žužarel o zrnos, e puža pal o bakro. Te ela e rosa pre late a e phuv ela pašal late šuki, prindžarava, hoj prekal mande zachraňineha o Izrael, avke sar phenda.“

³⁸ Kavke pes the ačhiľa. Sar pro dujto džives sig tosara uštıla, ispidňa avri andral e puža pherdo kuči rosakro paňi.

³⁹ O Gideon pale mangelas le Devles: „Ma av pre ma choľamen, te ke tu mek jekhvar prevakerava. Domuk mange oda mek jekhvar te skušinel la pužaha. Mi ačhel ča e puža šuki a všadzik pašal late mi el e rosa.“

⁴⁰ O Del avke kerđa the odi rat. Ča e puža sas šuki a pal e phuv sas všadzik rosa.

7

O Gideon zviťazinel upral o Midijana

¹ Sig tosara o Jerubaal, oda hin o Gideon, the o manuša, save sas leha, peske rozthode o taboris

paš o paňi Charod. Le Midijanengro taboris sas lendar pro severos andre dolina paš o verchos Moreh.

² O RAJ phendá le Gideonoske: „Hin paš tu igen but murša, hoj tuke te dav te zviřazinel upral o Midijana. Bo o Izraeliti pes hazdena upre a šaj phenen: ‚Zviřazindám amara zoraha.‘

³ Phen le manušenge, hoj te šunen: ‚Ko pes daral a izdral, šaj oddžal pal o verchos Gilead a šaj džal pale khere.‘ “ Akor 22 000 manuša pes visarde pale khere a 10 000 lendar ačhile.

⁴ No o RAJ le Gideonoske phendá: „Mek furt tuha hin but murša. Lidža len tele paš o paňi, ode len tuke skušinava. Pal kaste tuke phenava: ‚Kada mi džal tuha,‘ oda tuha mi džal. No pal kaste tuke phenava: ‚Kada te na džal tuha,‘ oda tuha te na džal.“

⁵ Avke o Gideon ligendá le manušen tele paš o paňi. O RAJ leske phendá: „Ačhav dojekhes, ko chlipinela o paňi sar rikono, pre jekh sera. A olen, save džana pro khoča a avke pijena o paňi, ačhav pre aver sera.“

⁶ Ola, ko chlipinenas o paňi andral e burňnik, sas trin šel (300) murša. Okla aver peske gele pro khoča a avke pijenas o paňi.

⁷ O RAJ phendá le Gideonoske: „Zachraňinava tumen prekal o trin šel (300) murša, save chlipinenas o paňi, a dava tumenge le Midijanen andro vasta. Okla mi džan pale khere.“

⁸ Avke o Gideon bičhada savore okle Izraeliten pale khere a mukla peske ča trin šel (300) muršen, save lendar preile o chaben the o trubi.

O taboris le Midijanengro sas teleder lendar andre dolina.

⁹ Andre odi rat le Gideonoske o RAJ phendá: „Ušći, dža tele andro taboris, bo diňom tuke len andro vasta.

¹⁰ Ale te tut daras te džal ode korkoro, akor dža tire služobňikoha le Puroha

¹¹ a šun len, so vakerena. Akor tut imar na daraha te džal pre lende pro mariben.“ Avke o Gideon geľa tele peskre služobňikoha le Puroha dži ko anglune slugađa, pro agor le taboriskro.

¹² O Midijana, o Amaleka the o vichodna kmeňi bešenas andre dolina sar o malakre grajora a lengre řavi pes aňi na denas te zrachel, bo sas sar e poři paš o moros.

¹³ O Gideon avľa ipen akor, sar jekh murš vakerelas avreske, so džalas suno. Phendá: „Šun, savo man sas suno! Jekh peko jačmeno maro pes kulinelas andro midijaňiko taboris dži ko stanos a demađa andre leste avke, hoj pes previsarda a peľa pre phuv.“

¹⁴ Oda dujto leske phendá: „Oda nane nič aver sar e šabľa le Gideonoskri, le Joašiskre časkri, andral o Izrael. O Del leske diňa, hoj te zviřazinel upral calo midijaňiko taboris!“

¹⁵ Sar o Gideon šunđa pal oda suno the pal oda, so o suno sikavel, bandiľa pro khoča a lašarelas le RAJES. Palis geľa pale andro izraeliko taboris a zviřinda: „Ušćen! O RAJ tumenge diňa te zviřazinel upral o midijaňiko taboris!“

¹⁶ Avke rozdělinda le trin šel (300) muršen pro trin partiji, savorenge diňa andro vasta o trubi the o fakli andro džbani

17 a phenda lenge: „Dikhen pre ma a keren oda, so me! Sar džava pro agor le taboriskro, the tumen keren oda, so kerava me.

18 Soča zatrubinava olenca, save hine manca, zatrubinen akor the tumen vřadzik pašal calo taboris a vičinen: ‚Vař o RAJ the vař o Gideon!‘

19 O Gideon le řel (100) murřenca avla pro agor le taboriskro pal jepař rat, akor, sar pes řerinenas o strařņnika. Zatrubinde a phagerde o džbani, so likerenas andro vasta.

20 Akor savore trin řel (300) murřa zatrubinde pro trubi a phagerde o džbani. Andro baľogno vast ile o fakli a andro řačo vast o trubi. Trubinenas a vičinenas: „E řabla vař o RAJ the vař o Gideon!“

21 Dojekh lendar ačhila pre peskro than pašal o taboris. Avke andro taboris chudle savore te denařel viskiřagoha.

22 Medik o trin řel (300) murřa trubinenas, o RAJ diņa, hoj pes andro taboris mařkar peste te maren le řablēņa. O manuřa denařenas andral o taboris ke Bet-řita, ke Cerera the dži pro agor la Abel-Mecholatar pař o Tabat.

23 Palis vičinde le Izraeliten andral o kmeņi Naftali, Ařer the calo kmeņos le Menařeskro, hoj te džan pal o Midijana.

24 O Gideon bičhada le murřen ko brehi Efrajim, hoj te phenen: „Aven tele pro Midijana a zalen o paņi Jordan dži pař e Bet-Bara, hoj odarik te na predžan.“

Avke savore murřa andral o Efrajim sas vičimen a zaile o paņi Jordan dži ke Bet-Bara.

25 Zaile soduje midijaņike kralen le Oreb* the le Zeeb†. Le Oreb murdarde pre Vranakri skala a le Zeeb pro Vlkoskro lisos. Džanas dureder pal o Midijana a o šero le Oreboskro the le Zeeboskro ande le Gideonoske pal o Jordan.

8

O Gideon the o kmeņos Efrajim

1 O murša andral o kmeņos Efrajim dovakerde le Gideonoske: „So tu amenge kerđal, hoj amen na vičindal, sar pes geľal te marel le Midijanenca?“ A igen pes leha vesekedinde.

2 Ov odphenda: „Kerđom me vareso bareder sar tumen? Či nane feder ovocje, so mukel o Efrajim pre mala, sar calo hroznoskro ulipen le Abiezeriskro?“

3 O Del diņa tel tumari zor le Oreb the le Zeeb, le midijaņike velitelēn. Me našti kerđom vareso ajsa baro sar tumen.“ Sar lenge kada phenda, lengri choli preačhila.

O Gideon zvitazinel upral o Calmun the upral o Zebach

4 Sar o Gideon avľa peskre trin šel (300) muršenca paš o Jordan, pregele prekal o paņi. A kajte sas igen strapimen a bokhale, the avke džanas pal o Midijana.

5 Avke o Gideon mangľa le manušen andral o foros Sukot: „Mangav tumen, den mire muršen maro, bo imar na birinen a me džav pal o Zebach the Calmun, pal o midijaņika kraľa.“

---

* 7:25 Oda hin: e vrana. † 7:25 Oda hin: o vlkos.

⁶ Ale o vodci andral o Sukot leske odphende: „Či o kraľa Zebach the Calmun hine imar andre tire vasta, hoj te das maro tire muršen?“

⁷ O Gideon lenge phendā: „No akor mištes! Sar mange o RAJ pomožinela upral lende te zvitāzinel, avava kade pale a marava tumen le koľakenca the le trñenca pal e pušća.“

⁸ Avke odarik geľa het upre andro Penuel a mangľa the ode le vodcen, hoj les te den varesavo chaben. Ale the on leske odphende avke sar o murša andral o Sukot.

⁹ Avke phendā le muršenge andral o Penuel: „Sar zvitāzinava a avava pale, čhivava tele kadi veža.“

¹⁰ O kraľa Zebach the Calmun sas andro Karkor vaj 15 000 slugadenca, save ačhile le vichodne kmeñendar, bo 120 000 lendar sas murdarde.

¹¹ O Gideon džalas pro drom, pre savo phirenas o kočovñika pro vichodos le forendar Nobach the Jogbeha. Geľa pro taboris pro mariben ipen akor, sar oda na užarenas.

¹² O Zebach the o Calmun denašle, ale o Gideon džalas pal lende, sodujen chudña a savore lengre muršen roztradña.

¹³ Pal o mariben pes o Gideon, le Joašiskro čhavo, visardā pale prekal o verchengro drom Cheres.

¹⁴ Chudña jekhe terne muršes andral o Sukot a šunelas les avri. Oda murš leske pisindā tele o nava le savore eftavardeš the ehta (77) phuredere manušengre the vodcengre andral o Sukot.

¹⁵ Sar palis avľa o Gideon ko manuša andral o Sukot, phendā lenge: „Dikhen, kade hin o Zebach the o Calmun, angle save man asandñan

avri a phend'an: „So imar zviťazind'al upral o Zebach the upral o Calmun, hoj te das maro tire muršen?“ “

¹⁶ Avke iľa le vodcen andral o Sukot a chudňa len te marel le kol'akenca the le trňenca pal e pušťa.

¹⁷ Paľis čhida tele e veža andro foros Penuel a le muršen odarik murdarđa.

¹⁸ Paľis phučľa le Zebachostar the le Calmunostar: „Save muršen murdarďan pro verchos Tabor?“

„Muršen, save marenas pre tu. Dojekh lendar dičholas sar o čhavo le kraliskro,“ odphende.

¹⁹ O Gideon odphend'a: „On sas mire phrala, o čhave mira dakre. Avke sar dživel o RAJ, na murdarďomas tumen, te len mukľanas te dživel.“

²⁰ Paľis phend'a peskre nekphuredere čhaske le Jeteroske: „Ušfi a murdar len!“ Ale o Jeter na cirdňa avri e šabl'a, bo sas mek terno a daralas pes.

²¹ O Zebach the o Calmun phende le Gideonoske: „Av, murdar amen tu! Bo savo hin o murš, ajsi hin the leskri zor.“ Avke o Gideon uštil'a a murdarđa len. Lengre řavendar iľa tele pal o meňa o šukar lanci le čhonorenca.

O Izraeliti kamen le Gideon kraliske

²² O murša andral o Izrael phende le Gideonoske: „Av tu amaro kralis, tu the tiro čhavo the o čhavo tire čhaskro, bo amen zachraňind'al andral o vasta le Midijanengre.“

²³ „Na avava tumaro kralis aňi me aňi miro čhavo, ale o RAJ ela tumaro kralis,“ odphend'a o Gideon.

24 A palis mek phenda: „Kamav tumendar mek vareso. Dojekh tumendar mange mi del o čeňa, so ilan le ńeprijateľendar.“ O Midijana hordinenas o somnakune čeňa andro kana, bo sas Izmaeliti.

25 O Izraeliti odphende: „Radišagoha tuke daha ola čeňa.“ Avke pre phuv thode o plašto a dojekh pre leste čhida o somnakune čeňa.

26 Ole savore somnakune čeňa važinenas vaj biš (20) kili. Dochudňa mek o šukar lanci le čhorenca, čeňa the purpurova plašti, so hordinenas o midijaňika kraľa, the o šukar lanci, so sas pre lengre řavi.

27 O Gideon kerďa socha le somnakastar a thoda la andre peskro foros Ofra. Savore Izraeliti omukle le Devles a phirenas ode te lašarel ola socha a oda zachudňa le Gideon the leskra famelija andre pasca.

28 O Izraeliti zvitazinde upral o Midijana a imar šoha pes lenca o Midijana na gele te marel. Medik o Gideon dživelas, sas andre phuv smirom saranda (40) berš.

Le Gideonoskre čhave

29 Avke pes o Gideon, o čhavo le Joašiskro, visarda pale khere.

30 Le Gideon sas eftavardeš (70) čhave, bo sas les but romňija.

31 Leskra romňake-služobňičkake, savi dživelas andro Šichem, ulila čhavo a diňa leske nav Abimelech.

32 O Gideon muľa andre šukar phure berša. Parunde les andro hrobos leskre dadeskro le Joašiskro, andre Ofra, andro foros le Abiezerengro.

³³ Soča o Gideon muľa, sas o Izraeliti pale napačivale le Devleske a chudle te lašarel le Baalen. A ačhade peske le Baal-Beritas devleske.

³⁴ O Izraeliti peske imar na leperenas pro RAJ, pre peskro Del, savo len iľa avri andral o vasta savore lengre nepřijatelandar.

³⁵ A aňi le Gideonoskra famelijake na presikade e pačiv vaš savoro lačhipen, so prekal lende kerđa.

9

O Abimelech

¹ O Abimelech, o čhavo le Gideonoskro, geľa andro Šichem ko phrala peskra dakre the ke lakri famelija a phendľa lenge:

² „Phučen le manušendar andral o Šichem: „So hin feder prekal tumende? Oda, hoj eftavardeš (70) čhave le Gideonoskre te vladňinen upral tumende, abo ča jekh murš?“ Ma bisteren, hoj som tumare ratestar the telostar!“

³ O phrala leskra dakre pal leste vakerenas savore manušenca andral o Šichem. Ola manuša kamenas, hoj o Abimelech upral lende te vladňinel, bo peske phende: „Hino amaro phral!“

⁴ Palis dine le Abimelech eftavardeš (70) rupune love andral o chramos lengre devleskro Baal-Berit. Ov peske iľa ola eftavardeš (70) rupune love a počindľa le zbujňikenge, so pes ke leste pridine.

⁵ Avke geľa andre Ofra andro kher peskre dadeskro a pre jekh bar murdarđa peskre eftavardeš (70) phralen, le Gideonoskre čhaven.

Ale o Jotam, o nekterneder čhavo le Gideonoskro, na sas murdardo, bo pes garuđa.

⁶ Palis pes zgele savore manuša andral o Šichem the andral o Bet-Milo a gele andro Šichem paš o sveto dubos, kaj sas o sveto slupos, a ode ačhade le Abimelech kraliske.

⁷ Sar pal ada šunda o Jotam, geľa upre pro verchos Gerizim a zorales zvičinda: „Šunen man, manušale andral o Šichem, hoj tumen o Del te šunel avri!

⁸ Jekhvar pes zgele o stromi, hoj peske maškar peste te kiden avri le kralis. Phende le olivove stromoske: ‚Av amaro kralis!‘

⁹ Ale e oliva phenđa: ‚Kamen, hoj man te zdav mire olejostar, saveha pes del pačiv le devlen the le manušen, a te hazdav man upre upral o stromi?‘

¹⁰ Palis o stromi phende le figovňikoske: ‚Av tu amaro kralis!‘

¹¹ Ale o figovňikos lenge phenđa: ‚Kamen, hoj man te zdav mire ovocendar, save hine lače the gule, a te hazdav man upre upral o stromi?‘

¹² Palis o stromi phende le viňičiske: ‚Av tu amaro kralis!‘

¹³ Ale o viňičis lenge phenđa: ‚Kamen, hoj man te zdav mira molatar, savi anel radišagos le devleng the le manušenge, a te hazdav man upre upral o stromi?‘

¹⁴ Palis savore stromi phende le koľakoske: ‚Av tu amaro kralis!‘

¹⁵ O koľakos lenge phenđa: ‚Te man čačes kamen te pomazinel tumare kraliske, aven tumen te garuvel tel miro ciños. Te na, mi avel avri

andral o kolakos e jag a mi zlabarel o libanoňika sosni! “

16 O Jotam mek phendá: „Kerđan čačipnaha the pačivalones, hoj peske kidňan avri le Abimelech kraliske? Líkerenas tumen mištes ko Gideon the ke leskri famelija? Kerđan leha avke, sar peske zaslužinda?

17 Se miro dad pes marelas vaš tumende, kajte leske džalas vaš o dživipen, a zachraňinda tumen le Midijanendar.

18 Ale adadžives tumen ačhadan pro mariben pre famelija mire dadeskri. Murđan leskre čhaven, le eftavardeš (70) muršen pre jekh bar. A ačhadan kraliske upral o Šichem le Abimelech, le čhas leskra služkakres, bo hino tumari famelija.

19 Te oda, so adadžives kerđan le Gideonoske the leskra famelijake, sas pačivalo the žuže jilestar, akor radisaľon le Abimelechoske a ov mi radisaľol tumenge.

20 Ale te na, akor mi avel avri e jag andral o Abimelech a mi zlabarel le manušen andral o Šichem the andral o Bet-Milo. A le manušendar andral o Šichem the Bet-Milo mi avel avri e jag a mi zlabarel le Abimelech!“

21 Palis o Jotam daratar denašľa peskre phralestar le Abimelechostar a ačhiľa te bešel andro foros Beer.

22 O Abimelech vladňinelas upral o Izrael trin berš.

23 Palis o Del bičhada nalačhe duchos maškar o Abimelech the maškar o manuša andral o Šichem, hoj le Abimelech te zradzinen.

24 O Del oda kerďa, hoj te visarel pale le Abimelechoske vaš oda, hoj murdarďa le Gideonoskre eftavardeš (70) čhaven, a the le manušenge andral o Šichem, bo leske pomožinenas len te murdarel.

25 O manuša andral o Šichem pre leste ačhade pro verchi muršen, save občorarenas dojekhes, ko pašal lende predžalas pal o drom. A o Abimelech pes pal oda dodžanla.

26 Palis avla o Gaal, o čhavo le Ebedoskro, peskre phralenca te bešel andro Šichem a o manuša odarik leske chudle te pačal.

27 Jekhvar, sar gele pre viňica te skidel upre o hroznos a te ispidel avri e štava, kerde hoscina a gele andro chramos peskre devleskro. Chanas, pijenas a prekošenas le Abimelech.

28 Palis o Gaal, o čhavo le Ebedoskro, phučla: „Ko hin o Abimelech a so hin o foros Šichem, hoj leske te služinas? Se ov hino ča o čhavo le Gideonoskro a le Zebul ačhaďa spravcaske upral o foros vaš peske. Služinen le Šichemoskre muršenge, so hine o čhave le Chamoroskre! Soske te služinas le Abimelechoske?

29 Te ulomas me kralis upral kala manuša, imar čirla čhidomas tele le Abimelech. Phendomas leske: „An tuha buter muršen a av pro mariben!“

30 Sar oda šunďa o Zebul, o spravcas le foroskro, chalas bari cholí.

31 Avke počoral bičhaďa le muršen andre Aruma ko Abimelech, hoj leske te phenen: „Dikh, o Gaal, o čhavo le Ebedoskro, the leskre phrala

avle andro Šichem a keren pre tute upre le manušen.

³² Akana dža rači peskre muršenca a garuv tut andro mali!

³³ Palis tosara, sar vidňisaľola, dža pro mariben pre oda foros! Sar pre tute džala o Gaal peskre muršenca, ker leha oda, so pes dela te kerel.“

³⁴ Mek odi rat ušćila o Abimelech savore peskre muršenca a gele pes te garuvel paš o foros Šichem pro štar čati.

³⁵ Sar o Gaal geľa avri a ačhaďa pes anglal e brana le foroskri, o Abimelech avľa avri peskre muršenca pal oda than, kaj pes garuvenas.

³⁶ A sar ole muršen o Gaal dikhľa, phendă le Zebuloske: „Dikh, varesave murša aven tele pal o verchi.“

O Zebul leske odphendă: „Oda nane murša, oda hin ča o ciňi pro verchi.“

³⁷ Ale o Gaal pale phendă: „Na, dikh, čačes aven tele pal o verchi varesave murša a aver čata avel pašal o dubos le vraščengro.“

³⁸ Palis o Zebul leske phendă: „Kaj hine tire bare lava? Či na phendal: ‚Ko hin o Abimelech, hoj leske te služinas?‘ Kala murša hine ola, savendar asahas. Akana dža a mar tut lenca!“

³⁹ Avke o Gaal ľidžalas le manušen andral o Šichem pro mariben pro Abimelech.

⁴⁰ Ale o Gaal peskre muršenca chudňa anglal o Abimelech te denašel dži paš e brana le foroskri. A sar anglal leste denašenas, but murša sas murdarde.

⁴¹ O Abimelech ačila andre Aruma a o Zebul čida avri le Gaal the leskre phralen andral o Šichem.

⁴² Pro dujto džives pes o Abimelech došunda, hoj o murša andral o Šichem gele pro maši.

⁴³ Avke iła peskre muršen, rozdelinda len pro trin čati a bičada len, hoj pes te garuven andro maši paš o Šichem. Sar dikhle, hoj o murša aven avri andral o foros, chučile pre lende a murdarde len.

⁴⁴ O Abimelech geła jekha čataha anglal ke brana le foroskri a zaila la. Duj čati gele pre ola, ko sas pro maši, a murdarde len.

⁴⁵ O mariben likerelas calo džives. O Abimelech the leskre murša domarde o foros, murdarde savore leskre manušen, čhide tele o foros a rozčhide upral leste o lon.

⁴⁶ Sar pes o manuša, so sas andre veža paš o Šichem, došunde, so pes ačila, denašle pes te garuvel andre pevnost, so sas andro El-Beritoskro chramos.

⁴⁷ Le Abimelechoske phende, hoj pes ode zgele savore manuša andral e veža paš o Šichem.

⁴⁸ Avke geła peskre muršenca pro verchos Calmon. Iła o tover, čhingerda o konara pal o stromos, hazdna len a thoda peske len pro phiko. Olenge, ko sas leha, phenda: „Oda, so man dikhlan te kerel, sig keren the tumen.“

⁴⁹ Avke oda kerde the leskre murša a gele pal o Abimelech. Thode o konara pašal e pevnost a podlabarde e pevnost pre lende. Avke mule savore manuša le Šichemoskra vežakre, vaj 1 000 murša the džuvla.

Le Abimelechskro meriben

⁵⁰ Palis o Abimelech gela ko foros Tebec, ačhađa peskre muršen pal dojekh sera a zaila les.

⁵¹ Maškar oda foros sas zorali veža. Savore murša, džuvlija the savore manuša andral oda foros denaše andre. Phandle pes andre a gele upre pre strecha.

⁵² O Abimelech gela pro mariben pre odi veža. Avla paš lakro vudar, hoj e veža te podlabarel.

⁵³ Ale androda leske varesavi džuvli čhida pro šero o mlinoskro bar a pharađa leske o šero.

⁵⁴ Avke peske sig vičinda le terne muršes, savo leske hordinelas o zbraňe, a phenda leske: „Le avri tiri šabla a murdar man, hoj pal ma te na phenen: ‚Murdarda les e džuvli.‘ “ Avke les oda murš predemađa a ov muľa.

⁵⁵ Sar o Izraeliti dikhle, hoj o Abimelech muľa, savore gele pale khere.

⁵⁶ Avke o Del visarda pale le Abimelechoske oda, so kerđa peskre dadeske, sar murdarđa peskre eftavardeš (70) phralen.

⁵⁷ O Del visarda pale the le muršenge andral o Šichem vaš oda, so kerde. Kavke pre lende avla o prekošiben, so phenda o Jotam, o čhavo le Gideonoskro.

10

O Tolas the o Jair

¹ Pal o Abimelech avla o Tolas, hoj te zachrañinel le Izraeliten. Ov sas andral o kmeňos Jisachar a dživelas andro foros Šamir

pro brehi Efrajim. Leskro dad sas o Puah a leskro o Dodo.

² Lidžalas o Izrael bišutrin (23) berš. Palis muľa a parunde les andro Šamir.

³ Pal leste avľa o Jair andral o Gilead a lidžalas o Izrael bišuduj (22) berš.

⁴ Sas les tranda (30) čhave a dojekh lendar džalas pre peskro somaris. Sas len tranda fori, so pes dži adadžives vičinen o gava le Jairoskre a hine andre phuv Gilead.

⁵ Sar o Jair muľa, parunde les andro foros Kamon.

O Jeftah

⁶ O Izraeliti pale kerenas bini anglo RAJ. Služinenas le Baalenge the le Aštartenge a the le aramejike, le amoňike, le sidoňike, le moabike the le filištiňike devlence.

⁷ Akor o RAJ cholisalila pro Izraeliti a diňa len le Filištincenge the le Amončanenge andro vasta.

⁸ On andre oda časos trapinenas le Izraeliten a na denas len smirom. Dešuocho (18) berš trapinenas savore Izraeliten pal o Jordan, andro Gilead, andre phuv le Amorejčanengri.

⁹ O Amončana pregele the o Jordan a gele pro mariben pro kmeňi Juda, Benjamin the Efrajim. Pro Izraeliti avľa baro pharipen.

¹⁰ Akor chudle pale te vičinel ko RAJ: „Kerđam binos anglal tu, bo omuklam tut, amare Devles, a služinahas le Baalenge!“

¹¹ O RAJ odphenda le Izraelitenge: „Či me tumen na zachraňindom le Egipťanendar, le

Amorejčanendar, le Amončanendar, le Fil-ištincendar,

¹² le Sidončanendar, le Amalekendar the le Midijanendar, save tumen trapinenas? Sar pre ma vičinenas, cirdavas tumen avri andral lengre vasta.

¹³ Ale tumen man pale omukenas a služinenas avre devlenge, vašoda tumen imar na zachrañinava.

¹⁴ Džan a vičinen pre ola devla, saven tumenge kidñan avri! On tumen mi zachrañinen andral o pharipen!“

¹⁵ Ale o Izraeliti phende le RAJESKE: „Kerđam binos, ker amenca, sar tu kames, ale mangas tut, ča zachrañin amen adadžives!“

¹⁶ Avke pestar odčhide le cudze devlen a služinenas le RAJESKE. O RAJ imar na birinelas te dikhel pro pharipen le Izraelitengro.

¹⁷ Sar pes o Amončana zgele a kerde peske taboris andro Gilead, hoj te džan pro mariben, avke the o Izraeliti pes zgele a kerde peske taboris paš e Micpa.

¹⁸ O manuša the o vodci andral o Gilead phende jekh avreske: „Oda, ko ešebno džala pro mariben pro Amončana, ela vodcas savore manušenge andral o Gilead.“

11

¹ O Jeftah andral o Gilead sas zoralo hrdinas. Leskro dad sas o Gilead a leskri daj sas lubñi.

² Le Gilead sas the peskra romñaha čhave. Sar imar dobarile kala čhave, tradle avri le Jeftah. Phende leske: „Tu našti chudes nič

amare dadeskre barvalipnastar, bo sal čhavo avra džuvlatar.“

³ O Jeftah denašla peskre phralendar a geľa te bešel andre phuv Tob. Ode pes paš leste pridine o nalače murša a phirenas jekhetane leha.

⁴ Andre oda časos, sar o Amončana džanas pro Izraeliti pro mariben,

⁵ o vodci andral o Gilead gele pal o Jeftah andre phuv Tob.

⁶ Phende le Jeftoske: „Av amaro vodcas, hoj te džas pro mariben pro Amončana.“

⁷ Ale o Jeftah lenge phendľa: „Na san oda tumen, save pre ma džanas a tradňan man avri andral o kher mire dadeskro? Soske aven akana ke ma, sar san andro pharipen?“

⁸ „Se vašoda akana avľam ke tu pale,“ odphende leske o vodci, „te džaha amenca pro mariben pro Amončana, aveha veliteľis savore manušenje andral o Gilead.“

⁹ O Jeftah lenge phendľa: „Te man prilena pale, hoj man te marav le Amončanenca, a te o RAJ mange len dela andro vasta, avava čačes tumaro vodcas?“

¹⁰ „Mi el o RAJ maškar amende švedkos,“ phende leske o vodci, „amen tut das lav, hoj keraha savoro avke, sar phendal.“

¹¹ Avke geľa o Jeftah le Gileadoskre vodcenca a o manuša peske lestar kerde vodcas the veliteľis. O Jeftah phendľa anglo RAJ andro foros Micpa savoro, so imar phendľa le vodcenge.

¹² Palis o Jeftah bičhadľa le muršen ko amoňiko kralis, hoj leske te phenen: „So tut hin pre mande, hoj avľal pro mariben andre miri phuv?“

13 O amoňiko kralis phendã le Jeftoskre muršenge: „Sar o Izraeliti avenas avri andral o Egipt, zaile miri phuv le pañestar Arnon dži o paňi Jabok the dži o Jordan. Akana de mange oda pale andro smirom!“

14 Avke o Jeftah pale bičhade le muršen ko amoňiko kralis

15 a diňa leske te phenel:

„Kavke phenel o Jeftah: O Izrael na iľa le Amončanenge aňi le Moabčanenge lengri phuv.

16 Sar džanas o Izraeliti avri andral o Egipt prekal e pušta ko Lolo moros* a doavle andro Kadeš,

17 o Izraeliti bičhade ko edomiko kralis le muršen, hoj leske te phenen: ‚Kamlamas te predžal prekal tiri phuv.‘ Ale o edomiko kralis pal kada na kamlã aňi te šunel. The ko moabiko kralis bičhade le muršen, ale aňi ov lenge oda na domukla. Vašoda o Izraeliti ačhile andro Kađeš.

18 Palis o Izraeliti džanas prekal e pušta a obgele e moabiko the edomiko phuv. Doavle pre vichodno sera la moabika phuvatar a kerde peske taboris pal o paňi Arnon. Ale na pregele odarik, bo ode chudelas e phuv Moab.

19 Palis o Izraeliti bičhade le muršen ko amorejiko kralis ko Sichon andro Češbon a mangle les: ‚Kamlamas te predžal prekal tiri phuv andre amari!‘

20 Ale o Sichon na pačalas oleske, hoj o Izraeliti kamen ča avke te predžal prekal leskri phuv. Vičinda ke peste savore peskre muršen,

* 11:16 E hebrejiko čhib: o Trstínakro moros

kerda taboris andre Jahca a geľa pro mariben pro Izraeliti.

²¹ Ale o RAJ, o Del le Izraeloskro, diňa le kralis Sichon leskre manušenca andro vasta le Izraelitenge. Avke o Izraeliti upral leste zvitazinde a zaile cali phuv le Amorejčanengri, save ode bešenas.

²² Zaile cali phuv le Amorejčanengri le paňestar Arnon dži ko paňi Jabok the la puštatar dži ko Jordan.

²³ O RAJ, o Del le Izraeloskro, tradňa avri le Amorejčanen andral e phuv a diňa la le Izraelitenge a tu kames odi phuv te zalel?

²⁴ Oda, so tuke domukela te zalel tiro Del o Kemoš, oda zaleha. A oda, so amenge domukela te zalel o RAJ, amaro Del, oda zalaha.

²⁵ Či sal feder sar o moabiko kralis o Balak, o čhavo le Ciporoskro? Či pes vesekedinda le Izraeloha, abo geľa leha pro mariben?

²⁶ O Izraeliti bešen imar trin šel (300) berš andro foros Chešbon the andro Aroer, andre lengre gava the mek andre savore fori pal o soduj seri le paňestar Arnon. Soske lenge kala fori akorestar na ilan?

²⁷ Me tuke na kerdom nič nalačo, ale tu mange keres namištes, te aves pre ma pro mariben. O RAJ hin o sudcas. Ov adadžives mi sikavel maškar o Izraeliti the Amončana, kaskro hin o čačipen.“

²⁸ Ale o amoňiko kralis na kamľa aňi oda te šunel, so leske diňa te phenel.

O Jeftah lel vera

²⁹ Le RAJESKRO Duchos avla pro Jeftah a ov pregeľa prekal o phuva Gilead the Menaše andre gileadiko Micpa. Odarik geľa pro mariben pro Amončana.

³⁰ O Jeftah iľa vera le RAJESKE: „Te mange čačes deha le Amončanen andro vasta

³¹ a te man lendar visarava pale andro smirom, akor dava le RAJESKE sar labardī obeta oles, ko avela ešebno angle mande andral o vudar mire khereskro.“

³² Palis o Jeftah geľa pro mariben pro Amončana a o RAJ leske len diňa andro vasta.

³³ Domarda biš (20) fori le Aroerostar dži paš o Minit the dži paš o Abel-Keramim. Igen but le Amončanendar murdarda a avke zviťazinda upral lende.

Le Jeftoskri čhaj

³⁴ Sar o Jeftah avelas pale khere andre Micpa, leskri čhaj avla avri anglal leste le khelibnaha the bašavibnaha pre tamburina. Sas les ča jekh čhajori, na sas les ňisave aver čhave.

³⁵ Soča la dikhľa, čhingerđa pre peste o plaštōs a zvičinda: „Ó, čhajori miri, igen mange dukhadal o jilo! Andal man andre bari bibach! Ilom vera le RAJESKE a mušinav oda te dolikerel!“

³⁶ Oj leske phenda: „Dado miro, te ilal vera le RAJESKE, akor ker manca avke, sar phenda. Se o RAJ tuke diňa, hoj tut te pomstines tire ňeprijatelenge le Amončanenge.“

³⁷ Palis mek phenda le dadeske: „Ker prekal ma kada: Muk man duj čhon, hoj te džav mire

prijateljkenca pro verchi. Ode rovaha upral oda, hoj šoha na džava romeste.“

³⁸ „Dža,“ phenda lake a mukla la pro duj čhon. Avke oj gela peskre prijateljkenca pro verchi a ode rovelas upral oda, hoj šoha na džala romeste.

³⁹ Pal o duj čhon avla pale ko dad a ov odi vera dolikerda. Oj ačila pačivali.

Akorestar pes andro Izrael kerel oda,

⁴⁰ hoj o izraelika čhaja džan avri sako berš pro štar džives peske te leperel pre le Gileadoskri Jeftoskri čhaj.

12

O Efrajim pes marel le Jeftoha

¹ O murša andral o Efrajim pes zgele pro mariben. Pregele prekal o Jordan andro foros Cafon a phende le Jeftoske: „Soske gelal pro mariben pro Amončana a amen na vičindał, hoj te džas tuha? Vašoda labaraha tiro kher the tuha!“

² O Jeftah lenge phenda: „Me the mire manuša igen pes vesekedinahas le Amončanenca. Ale sar tumen mangavas, hoj mange te pomožinen, na zachraňindał man andral lengre vasta.“

³ Ale sar dikhłom, hoj mange na kamen te pomožinel, gelom pro mariben pro Amončana, kajte mange džalas vaš o dživipen. O RAJ mange len diňa andro vasta. Soske kamen adadžives te avel pre ma pro mariben?“

⁴ Palis o Jeftah skidňa savore manušen andral o Gilead a gela pro mariben pro Efrajim. O Gileadčana zvitázinde upral o Efrajimčana, bo

dophenenas lenge: „Tumen, Gileadčanale, denašlan andral o Efrajim the andral o Menaše.“

⁵ O Gileadčana zaile o thana, khatar pes delas te predžal prekal o Jordan ko Efrajim. Te phenelas varesavo Efrajimcos, so denašelas: „Kamav te predžal pre aver sera,“ o Gileadčana lestar phučenas: „Sal Efrajimcos?“ Te phendahas: „Na som!“,

⁶ akor leske phenenas: „Phen Šibolet!“ Te ov phendahas „Šibolet“, bo na džanelas te phenel mištes oda lav, akor les chudenas a murdarenas pre oda than, khatar pes delas te predžal prekal o Jordan. Akor mule le Efrajimčanendar 42 000 murša.

⁷ O Jeftah sas sudcas andro Izrael šov berš. Sar muła o Jeftah o Gileadčanos, parunde les andre varesavo jekh foros andro Gilead.

O Ibcan, o Elon the o Abdon

⁸ Pal o Jeftah sas sudcas andro Izrael o Ibcan andral o foros Betlehem.

⁹ Sas les tranda (30) murša the tranda (30) čhaja. Peskre čhajen diña romeste avra famelijake a peskre čhavenge anđa tranda (30) čhajen andral aver famelija. O Ibcan sas sudcas andro Izrael ehta berš.

¹⁰ Sar o Ibcan muła, parunde les andro Betlehem.

¹¹ Pal leste ačhiła sudcas andro Izrael o Elon andral o kmeños Zebulun. Lidžalas o Izrael deš berš.

¹² Sar o Elon muła, parunde les andro Ajalon, andre phuv le Zebulunoskri.

¹³ Pal leste ačila sudcas andro Izrael o Abdon, o čhavo le Hileloskro, andral o foros Piraton.

¹⁴ Sas les saranda (40) čhave the tranda (30) čhavengre čhave, save phirenas pro eftavardeš (70) somara. Ov lidžalas o Izrael ochto berš.

¹⁵ Sar muľa o Abdon, le Hileloskro čhavo, andral o Piraton, parunde les andro Piraton andre phuv Efrajim pro le Amalekengre brehi.

13

O Samson ulol

¹ O Izraeliti palis pale kerenas o bini anglo RAJ. Avke o RAJ len diňa andro vasta le Filištincenge pro saranda (40) berš.

² Sas jekh murš andral o foros Cora andral o kmeňos Dan, savo pes vičinelas Manoach. Leskri romňi našti ačhelas khabňi a na sas la čhave.

³ Le RAJESKRO aňjelos pes lake sikađa a phenda: „Dikh, našti ačhehas khabňi a našti tuke ulile čhave, ale akana ačheha khabňi a ela tut muršoro.

⁴ Vašoda de pozoris, hoj te na pijes mol aňi aver pijiben, a ma cha nič, so hin melalo.

⁵ Bo ačheha khabňi a ela tut muršoro. Leskre bala našti strihinen, bo ole dživesestar, kana ulola, ela dino le Devleske sar Nazarejcos. Ov chudela te zachraňinel o Izrael le Fil-ištincendar.“

⁶ Avke oj geľa oda te phenel peskre romeske a phenda: „Avľa ke ma le Devleskro murš. Dičholas avri sar le RAJESKRO aňjelos, daravas pre leste te dikhel. Na phučlom lestar, khatar hino, a ov mange na phenda peskro nav.

7 Ale phenda mange, hoj ačhava khabni a ela man muršoro. Phenda, hoj te na pijav mol aňi nisavo aver pijiben a te na chav nič, so hin melalo, bo o čhavoro ela dino le Devleske sar Nazarejcos, kanastar ulola dži o meriben.“

8 Palis o Manoach pes modlinelas ko RAJ: „RAJEJA, mangav tut, hoj oda Devleskro murš, saves bičhadal, te avel pale ke amende. Mi phenel amenge so te kerel kale čhavoreha, so amenge ulola.“

9 O Del šunda avri le Manoach a o aňelos le RAJESKRO avla pale ke džuvli, sar bešelas pre mala a lakro rom o Manoach na sas laha.

10 Avke oj denašelas oda te phenel peskre romeske. Phenda leske: „Oda murš, savo oda džives avla ke ma, pes mange sikada pale!“

11 O Manoach uštıla, geła peskra romňaha ke oda murš a phučla: „Sal tu oda murš, savo vakerelas mira romňaha?“

„He, som,“ odphenda.

12 O Manoach phučla: „Sar pes ačhela oda, so phendal, sar kempel le čhavores te bararel avri a so mušinel te kerel?“

13 O aňelos le RAJESKRO leske phenda: „Tiri romni mušinel te kerel savoro, so lake phendom.“

14 Te na pijel nič, so hin le viňičostar, te na pijel mol aňi nisavo aver pijiben a te na chal nič, so hin melalo. Mi dolikerel savoro, so lake phendom.“

15 O Manoach phenda le RAJESKRE aňeloske: „Mangas tut, ačh kade, medik tuke na pripravinaha terňa kozica.“

16 Ale o aňjelos le RAJESKRO leske odphenda: „The te man kade zlikerđalas, na chalomas tire chabenestar. Ale te pripravineha labardi obeta, obetin la le RAJESKE.“

O Manoach na džanelas, hoj oda hin le RAJESKRO aňjelos,

17 vašoda lestar phučla: „Sar tut vičines? Sar pes ačhela oda, so phendał, kamłamas tuke te presikavel e pačiv.“

18 „Soske phučes pal miro nav? Na del pes te ačhalol,“ odphenda leske o aňjelos le RAJESKRO.

19 Avke o Manoach ila terňa kozica the e chabeneskri obeta a obetinda oda pre skala le RAJESKE. O RAJ kerđa anglo Manoach the leskri romňi vareso čudno:

20 Sar e jag džalal andral o oltaris upre andro ňebos, o aňjelos le RAJESKRO geła upre la jagaha. Sar oda dikhle o Manoach the leskri romňi, pele le mujeha pre phuv.

21 Le RAJESKRO aňjelos pes imar pale le Manoachoske the leskra romňake buter na sikada.

22 O Manoach phenda peskra romňake: „Amen čačes meraha, bo dikhlam le Devles.“

23 Ale leskri romňi leske phenda: „Te amen o RAJ kamłahas te murdarel, na ilahas amendar e labardi the e chabeneskri obeta. Na sikadahas amenge kada savoro a aňi akana amenge ajso vareso na phendahas.“

24 Sar lake ulila o čavoro, diňa leske nav Samson. O čavo barolas a o RAJ les požehñinelas.

25 A o Duchos le RAJESKRO chudelas andre leste te kerel akor, sar sas andro taboris Dan maškar o foros Cora the Eštaol.

14

Le Samsonoskro bijav

¹ O Samson geľa tele andro foros Timna a ode pes zadikhľa andre jekh Filištinka.

² Sar pes visarelas khere, phenda peskre dadeske the la dake: „Andre Timna dikhlom jekha Filištinka. Len mange la romňake!“

³ O dad the e daj les prevakerenas: „Či nane džuvli maškar o čhaja tire phralengre the maškar amare manuša? Soske tuke kames te lel romňa maškar o naobrezimen Filištinci?“

Ale o Samson le dadeske phenda: „Kala mange le, bo oj mange hiňi pre dzeka!“

⁴ O dad the e daj na džanenas, hoj oda hin le RAJESTAR, savo kamľa te džal pro Filištinci. Bo andre oda časos o Izrael sas tel e zor le Filištincengri.

⁵ Avke o Samson geľa le dadeha the la daha tele andre Timna. Sar avenas ko viňici andre Timna, jekhvareste pre lende chučila terno levos, savo gravčinelas.

⁶ Le RAJESKRO Duchos avľa pro Samson a ov peskre vastenca rozčhingerđa le levos sar terňa kozica. Le dadeske the la dake pal oda na phenda nič.

⁷ Palis geľa tele, vakerelas ola džuvľaha, savi sas leske pre dzeka.

⁸ Sar pal varesavo časos geľa pale te lel peske la romňake, odgeľa sikra le dromestar, hoj te dikhel le mule levos. A andro telos le levoskro sas but včeli the medos.

⁹ Iľa andre burňik sikra medos a le dromeha lestar chalas. Avľa ko dad the ke daj a diňa the

len ole medostar te chal, ale na phendā lenge, hoj o medos ilā avri andral o mulo levos.

¹⁰ Palis leskro dad geļa tele ke odi džuvli a o Samson ode kerđa hoscina, avke sar kerenas furt o terne murša.

¹¹ Sar les dikhle o Filištinci, ile avri prekal leste tranda (30) terne muršen, hoj te ačhen leha pro bijav.

¹² O Samson lenge phendā: „Phenava tumenge varesavi hadanka. Te mange pre oda džanena te odphenel tel o efta džives, akor tumen dava tranda (30) gada the tranda (30) bijavutne gada.

¹³ Ale te mange na džanena pre oda te odphenel, akor tumen man mušinena te del tranda (30) gada the tranda (30) bijavutne gada.“

Avke leske phende: „Phen amenge oda. Kamas oda te šnel.“

¹⁴ A ov lenge phendā: „Andral oda, so chal, avļa avri o chaben a andral oda, so hino zoralo, avļa avri o gulipen.“ A na džanenas pre oda te avel aņi pal o trin dživesa.

¹⁵ Pro štarto džives ispidenas pre romņi le Samsonoskri: „Prevaker tire romes, hoj amenge te phenel avri odi hadanka. Te na, labaraha tut the tire dadeskro kher. Vičindān amen kade, hoj amen te občoraren?“

¹⁶ Palis avļa e romņi le Samsonoskri rovibnaha paš o Samson a phendā leske: „Tu man našti avri ačhes a na kames man! Mire manušen diņal hadanka, ale mange la na phendā avri.“

O Samson lake phendā: „Se me oda aņi mire dadeske aņi mira dake na phendom a tuke oda mušinav te phenel avri?“

¹⁷ Ale oj pre leste rovelas savore efta dživesa la hoscinakre. Ajci pre leste ispidelas, hoj pro eftato džives lake oda phenda avri. A oj palis geľa te phenel avri odi hadanka peskre manuŝenge.

¹⁸ Pro eftato džives angloda, sar zagela o kham, lestar phučle o murša andral oda foros:

„So hin guleder sar o medos?

A so hin zoraleder sar o ľevos?“

O Samson lenge odphenda:

„Te na orindanas mira terňa gurunňoraha, na džanľanas miri hadanka!“

¹⁹ Akor avľa o Duchos le RAJESKRO pro Samson, geľa tele andro foros Aŝkalon a murdarđa tranda (30) muršen. Čhida pal lende tele o bijavutne gada a diňa len olenge, ko odi hadanka hadinde. Palis o Samson bara cholaha geľa pale andre le dadeskro kher.

²⁰ Leskra romňa dine leskre družbaske, savo sas leskro prijatelis.

15

O Samson pes pomstinel le Filištincenge

¹ Pal varesavo časos, sar pes skidelas upre e pŝeňica, iľa o Samson terňa kozica a geľa te dikhel peskra romňa a phenda: „Kamav te džal andro kher paš miri romňi.“

Ale lakro dad leske na domukľa te džal andre
² a phenda leske: „Gondolindom mange, hoj la imar naŝti avri ačhes, vaŝoda la diňom tire družbaske. Lakri terneder pheň hiňi ŝukareder sar oj. Le tuke la romňake vaŝ lake!“

³ Ale o Samson leske odphenda: „Te akana kerava vareso nalačo le Filištincenge, na avava vinnovato!“

⁴ Avke odgeľa a chudňa trin šel (300) lišken. Palis iľa o fakli a sphandľa le lišken po duj le chvostenca, avke hoj maškar o chvosti priphandľa e fakľa.

⁵ Labarda o fakli a le lišken mukľa te džal andre pšenića le Filištincengri. Kavke labarda o snopi la pšenicakre the oda, so mek na sas košimen tele, jekhetane le viñicenca the le olivengre stromenca.

⁶ O Filištinci phučenas: „Ko oda kerđa?“

Phende lenge: „O Samson, le Timňanoskro džamutro, bo leskra romňa dine leskre družbaske.“

Avke o Filištinci avle a zlabarde la the lakre dades.

⁷ O Samson lenge phenda: „Vaš oda, so tumen kerđan, na preačhava pre tumende te džal, medik man tumenge na pomstínava!“

⁸ Marelas le Filištincen igen dzivones a but lendar murdarđa. Palis geľa tele te bešel andre chev andre skala Etam.

⁹ O Filištinci avle upre, rozthode peske o taboris andre Judsko a pripravinde pes pro mariben pro foros Lechi.

¹⁰ O murša andral e Judsko lendar phučle: „Soske avľan pre amende pro mariben?“

On lenge odphende: „Avľam te chudel le Samson a te kerel leske oda, so ov kerđa amenge.“

¹¹ Akor trin ezera (3 000) murša andral e Judsko avle tele paš e skala Etam a phende le

Samsonoske: „Či tu na džanes, hoj amen sam tel e zor le Filištincengri? So tu amenge kerdal?“

Odphenda lenge: „Avke sar on kerde mange, me kerdom lenge.“

¹² Phende leske: „Avlam tut te chudel a te del andro vasta le Filištincengre.“

O Samson lenge phenda: „Len vera, hoj na chučena pre ma tumen korkore!“

¹³ „Na chučaha pre tu,“ phende leske, „ča tut sphandaha a daha tut lenge andro vasta. Čačes amen tut na kamas te murdarel.“ Avke les phandle duje neve lanenca a ligende les avri andral e skala.

¹⁴ Sar avla ko than Lechi, o Filištinci viskinenas a denašenenas anglal leste. A pro Samson jekhwareste avla o Duchos le RAJESKRO a o lani pre leskre vasta ačhile sar zlabarde thava a pele tele leskre vastendar.

¹⁵ Palis arakhla e kokaluňi sanko le mule somariskri, ila la andro vast a murdarda laha ezeros (1 000) muršen.

¹⁶ Palis o Samson phenda:

„La somariskra sankaha
len čhidom pro but kopi,

la somariskra sankaha
murdardom ezeros muršen.“

¹⁷ Sar dovakerda, odčhida andral o vast e kokaluňi sanko. Vašoda pes oda than vičinel Ramat-Lechi*.

¹⁸ O Samson sas igen smedno a vičinelas ko RAJ: „Tu diňal tire služobňikoske kada baro

---

* **15:17** Oda hin: o kokaluno sankakro brehos.

viťazstvo, ale akana muřinav te merel le sme-dostar a te perel andro vasta ole naobrezimen murřengre?“

¹⁹ Akor o Del phundrađa chev andro Lechi a demađa avri o paňi. Sar o Samson piľa, prekerđa pes a avľa ke peste. Vařoda le paňeske, so hin dži adadžives andro Lechi, diňa nav En-Hakore†.

²⁰ O Samson lidžalas le Izraeliten biř (20) berř akor, sar o Filiřtinci vladňinenas upral o Izraeliti.

16

O Samson denařel le Filiřtincendar

¹ Sar avľa jekhvar o Samson andro foros Gaza a dikhľa ode jekha lubňa, geľa ke late a pařliľa laha.

² Soča o manuša andral e Gaza řunde, hoj o Samson avľa ode, gele takoj pař e brana le foroskri a cali rat ode cichones pre leste užarenas, medik na vidňisaliľa. Phende: „Pre tosaraste les murdaraha.“

³ O Samson sovelas dži jepař rat. Pal jepař rat uřtiľa, chudňa e brana le foroskri, cirdňa la avri le čopenca the la zavoraha a thođa peske la pro dumo a ligendã la dži upre pro verchos anglo Hebron.

O Samson the e Delila

⁴ Paloda geľa tele andre dolina Sorek a ode pes zakamľa andre džuvli, savi pes vičinelas Deliľa.

⁵ A avle ke late o filiřtiňika vodci a phende lake: „Chude les avri a dodžan tut, khatar les hin ajsi bari zor a sar les řaj thovas tele, hoj

† 15:19 Oda hin: o prameňis le vičibnaskro.

les te sphandas a te ovladňinas. Palis tut sako amendar dela 1 100 rupune minci.“

⁶ Akor e Delila phenda le Samsonoske: „Phen mange, khatar tut hin ajsi zor? Soha tut kampil te phandel, hoj te prelen upral tute e zor?“

⁷ O Samson lake phenda: „Te man phandena le ehta neve lukoskre špargenca, so mek na šučile avri, našavava e zor a avava ajso sar dojekh aver manuš.“

⁸ O filištíňnika kraľa lake ande ehta neve, šviža lukoskre špargi a oj les lenca sphandľa.

⁹ Vajkeci murša pes garude andre lakro kher. A oj zvičinda: „Samson, o Filištínci pre tu aven!“ Ov androda rozčhinda o špargi avke, sar e jag rozčhinel o thav. A na dodžanle pes, khatar les hin zor.

¹⁰ Akor e Delila phenda le Samsonoske: „Tu manca thodaľ avri a klamindaľ mange. Akana mange phen avri, sar tut šaj te sphandel!“

¹¹ Phenda lake: „Te man sphandena neve lannenca, savenca pes mek nič na kerelas, našavava e zor a avava ajso sar dojekh aver manuš.“

¹² Avke e Delila iľa neve lani a sphandľa les lenca. O murša užarenas garude andro kher a oj zvičinda: „Samson, o Filištínci pre tu aven!“ Ale ov rozčhingerďa o lani pal o vasta sar thava.

¹³ E Delila phenda le Samsonoske: „Dži akana manca thovehas avri a klaminehas mange. Phen mange avri, sar tut šaj sphandav?“

„Te ehta varkoča mire balendar prichudeha prekal o špargi andro strojos, pre savo pes keren o pochtana, a zachudeha len le kaštune

kolikoha, akor našavava e zor a avava ajso sar dojekh aver manuš,“ phendā lake.

¹⁴ Sar o Samson zasuča, kerđa leske eŧta varkoča andro tkačsko strojos a zachudña len le kolikoha. Palis zvičinda pre leste: „Samson, o Filištinci pre tu aven!“ Ov pes prekerđa andral o soviben a cirdña avri o kolikos the o strojos le špargenca.

¹⁵ E Delila leske phendā: „Sar tu šaj phenes, hoj man kames, te tiro jilo nane phundrado prekal ma? Imar trival manca thođal avri a na phendal mange avri, khatar hin tiri bari zor!“

¹⁶ Sar pre leste kale lavenca ispidelas džives pre dživeseste, ov olestar sas pro meriben strapimen.

¹⁷ Akor o Samson lake phendā avri o čačipen: „Mire balendar pes mek e britva na chudña, bo mek sigeder, sar ulilom, somas dino prekal o Del sar Nazarejcos. Ale te man vareko strihindahas, e zor mandar gelahas het a ulomas ajso sar dojekh aver manuš.“

¹⁸ E Delila dikhla, hoj akana lake phundrađa calo jilo a diña le flištiņike vodcenge te džanel: „Aven akana, bo imar mange phendā avri savoro.“ O flištiņika vodci avle a ande peha the o rup.

¹⁹ Oj les zasovlarđa pre peskre čanga a palis vičinda jekhe muršes, savo leske strihinda o eŧta varkoča pal o šero. Avke o Samson slabisalila a e zor les omukla.

²⁰ Akor zvičinda: „Samson, o Filištinci džan pre tu!“ Sar pes prekerđa, phendā peske: „Avke

sar furt, the akana len pal ma razinava tele.“ Ale ov na džanelas, hoj o RAJ lestar odgeľa.

²¹ O Filištinci les chudle, ile leske avri o jakha a ligende les andre Gaza. Ode les phandle le bronzune kliginenca a andre bertena mušinelas te erñinel o zrnos.

²² Ale o bala, so leske strihinde, leske chudle pale te barol.

Le Samsonskro meriben

²³ O filištińika vodci pes zgele, hoj te anen bari obeta peskre devleske le Dagonoske a kerde bari hoscina. Phenenas:

„Amaro del amenge dińa

amare ěprijateľis le Samson andro vasta.“

²⁴ Sar o manuša dikhle le Samson, lašarenas peskre devles a phenenas:

„Amaro del amenge dińa

andro vasta amare ěprijateľis,

savo zńiċińda amari phuv

a murdarda amare manušen.“

²⁵ Sar igen radisaľonas zviċinde: „Anen le Samson, hoj amen te zabavinel.“ Avke ande le Samson andral e bertena a ov len mušinelas te zabavinel.

Sar les aċhade maškar o slupi,

²⁶ o Samson phenda le terne muršeske, savo les chudelas le vastestar: „Domuk mange, hoj man te chudav le slupendar, pre save aċhel o kher, a te mukav man pre lende.“

²⁷ Andro kher sas pherdo murša the džuvlija a sas ode savore filištińika vodci. Pre strecha sas ajsa 3 000 murša the džuvlija, save dikhenas pro Samson, sar len zabavinel.

²⁸ Akor o Samson vičinelas ko RAJ a mangelas les: „Ó, Nekbareder RAJEJA, leper tuke pre ma! Mangav tut, ó, Devla, de man mek jekhvar ajsi zor, sar man sas, hoj man akana te pomstínav le Filištíncenge vaš soduj mire jakha.“

²⁹ Androda o Samson zoraes chudña soduj maškarune slupi, pre save ačhelas o kher, jekh le čače vasteha a dujto slupos le balogne a oprinda pes pre lende.

³⁰ Phenda: „Mi merav jekhetane le Fil-ištíncenca!“ Čala zoraha ispidña o slupi a o kher peła pro vodci the pre savore manuša, so sas andre. Paš peskro meriben murdarda buter dženen, sar murdarda andre calo peskro dživipen.

³¹ Leskre phrala savora dadeskra famelijaha gele tele, ile leskro telos pale khere a parunde les andro hrobos leskro dadeskro Manoachoskro, maškar e Cora the o Eštaol. O Samson lidžalas o Izrael biš (20) berš.

17

O Micha peske kerel devlores

¹ Pro brehi Efrajim dživelas jekh murš, savo pes vičinelas Micha.

² Ov phenda peskra dake: „Ola ezeros the šel (1 100) rupune, so tuke čorde a vaš save tut šundom te košel, hine mande, bo me len tuke ilom.“

E daj leske odphenda: „Čhavo miro, o RAJ tut mi požehñinel!“

³ Ov palis anda pale la dake ola ezeros the šel (1 100) rupune a oj leske phenda: „Kala rupune

odthovav prekal o RAJ, hoj pes lendar te kerel mire čhaske avričingerdi modla the rupuñi modla. A kavke tuke dava pale kala rupune.“

⁴ Avke ov diña pale o rupune peskra dake. Androda ila leskri daj duj šel (200) rupune a diña len le zlatņikoske. Ov lendar kerđa avričingerdi modla the rupuñi modla, so palis sas andro kher le Michaskro.

⁵ O Micha kerđa andre peskro kher sveto than. Kerđa peske efodos the kherutne devloren a ačhađa jekhe peskre čhavendar vaš o rašaj.

⁶ Andre oda časos andro Izrael na sas kralis. Sako kerelas oda, so gondolinelas, hoj hino lačo.

⁷ Sas jekh terno čhavo andral o judsko Betlehem, andral o kmeños Juda, savo sas Levitas a bešelas ode sar cudzincos.

⁸ Oda murš geľa het andral o Betlehem, hoj te rodel aver than, kaj te bešel. Le dromeha avľa ko brehi Efrajim ko kher le Michaskro.

⁹ O Micha lestar phučľa: „Khatar aves?“

Ov odphenda: „Me som Levitas andral o judsko Betlehem a rodav varesavo than, kaj ačhava te bešel.“

¹⁰ O Micha leske phenda: „Ačh ke mande a av mange dad the rašaj. Sako berš tut dava deš rupune, chaben the gada.“ O terno Levitas priačhila pre oda.

¹¹ Ov bešelas ode a ačhila le Michaske sar leskro čhavo.

¹² O Micha les ačhađa rašaske a ov ačhila te dživel andre leskro kher.

13 O Micha peske phendā: „Akana čačes džanav, hoj o RAJ ela ke ma lačo, bo o Levitas mange ačhila rašaske.“

18

O kmeños Dan len le Michaskre rašas the o modli

¹ Andre oda časos mek le Izraeliten na sas krališ. Akor o kmeños Dan rodenas prekal peste dedično phuv, kaj te bešen. Bo dži akor mek na chudle maškar o izraelika kmeñi phuv vaš o dedictvos.

² Avke o kmeños Dan bičhade peskre fajtendar pandž zorale muršen andral o fori Cora the Eštaol, hoj te predikhen e phuv. Phende lenge: „Džan te predikhel odi phuv.“

Sar avle pro brehi Efrajim dži ko kher le Michaskro, ačhile ode te presovel.

³ Sar sas paš o kher le Michaskro, sprindžarde pal o vakeriben, hoj o terno Levitas na sas odarik. Gele ke leste a phučle: „Ko tut kade andā? So kade keres? So ade rodes?“

⁴ Ov lenge odphendā: „Kavke pes manca o Micha dovakerđā, hoj leske te služinav sar rašaj.“

⁵ Pališ leske phende: „Phuč akor le Devlestar, hoj pes te dodžanas, či amaro drom ela bach-talo.“

⁶ „Džan andro smirom!“ phendā lenge o rašaj. „O RAJ imar džal anglal tumende pro drom, pal savo džan.“

⁷ Avke ola pandž murša džanas dureder a dogele andro Lajiš. Dikhle, hoj o manuša ode

dživen andro smirom the bi e dar avke sar o Sidončana. Niko ode na sas andro trapišagos aňi andro čoripen, bešen dur le Sidončanendar a na sas len nič avre manušenca.

⁸ Sar pes visarde pale andre Cora the o Eštaol, lengre phrala lendar phučle: „So ode dikhlan?“

⁹ „Aven džas pre lende!“ odphende. „Dikhlam, hoj odi phuv hiňi igen lači. Pre soste mek užaren? Ma zlíkeren tumen, aven džas la te zalel!“

¹⁰ Sar ode džana, arakhena ode manušen, save dživen andro smirom the bi e dar. E phuv hiňi igen bari a o Del tumenge la dela andro vasta. Pre odi phuv hin savoro, so le manušeske kempel.“

¹¹ Avke šov šel (600) murša andral o kmeňos Dan gele pro mariben le zbraňenca andral e Cora the andral o Eštaol.

¹² Sar džanas upre, kerde peske taboris paš o Kirjat-Jearim andre Judsko. Vašoda oda than, so hino pro zapados le Kirjat-Jearimostar, pes dži adadžives vičinel Taboris le kmeňoskro Dan.

¹³ Palis odarik džanas dureder prekal o brehi le Efrajimaskre a doavle ko kher le Michaskro.

¹⁴ Akor prevakerde ola pandž murša, save gele te predikhel e phuv paš o Lajiš. Phende peskre phralenge: „Džanen tumen olestar, hoj andre kala khera hin o efodos the o kherutne devlora, e avričhingerdi modla the e ru puňi modla? Akana gondolinen pal oda, so kerena.“

¹⁵ Avke avle andro kher le Michaskro, kaj bešelasa o terno Levitas, a pozdravinde les.

16 Androda šov šel (600) murša andral o kmeňos Dan pripravimen pro mariben, ačhenas angle brana.

17 Ola pandž murša, save sas te predikhel e phuv, gele andro kher a ile e avričhingerđi modla, o efodos, le kherutne devloren the e rupuňi modla. O rašaj ačhelas angle brana le šov šel (600) vizbrojimen muršenca.

18 Sar o murša gele andre le Michaskro kher a ile odarik e avričhingerđi modla, o efodos, le kherutne devloren the e rupuňi modla, o rašaj lendar phučla: „S'oda tumeň keren?“

19 Odphende leske: „Čhit, phand andre o muj! Av amenca! Av tu amenge dad the rašaj. So hin prekal tu feder? Te el rašaj andro kher jekhe muršeskro, abo te el rašaj prekal jekh calo kmeňos le Izraeloskro?“

20 Le rašaske oda sas pre dzeka. Iľa o efodos, kherutne devloren the e avričhingerđi modla a geľa jekhetane lenca.

21 Visarde pes a džanas dureder. Mukle te džal anglal le romňijen the le čhaven le barvalipnaha the le stadenca.

22 Sar imar sas dur le Michaskre kherestar, sas zvičimen o murša, save bešenas paš o Micha, a dochudle le muršen andral o kmeňos Dan.

23 Sar pre lende vičinenas, o murša andral o kmeňos Dan pes visarde a phučle le Michastar: „So tute hin, hoj tuke vičindal tire muršen?“

24 O Micha lenge phenda: „Iľan mire devlen, so mange kerdom, the mire rašas a geľan het. A mange so ačhila? A mek mandar phučen: ‚So tute hin?‘ “

²⁵ O murša andral o kmeňos Dan leske phende: „Na kamas tut imar buter te šunel, bo varesave murša pes šaj cholaren a chučena pre tumende. Tu kames, hoj tut te murdaren the caľa tira famelija?“

²⁶ Avke o murša andral o kmeňos Dan džanas peskre dromeha. Sar dikhľa o Micha, hoj hine zoraleder sar ov, visarda pes pale khere.

²⁷ Ale on ile peha oda, so peske o Micha kerďa, the leskre rašas a džanas pro mariben pro foros Lajiš, pro smiromoskre manuša, save pal ňisoste na džanenas. O murša andral o kmeňos Dan len murdarde avri a oda foros podlabarde.

²⁸ Ňiko len na avľa te zachraňinel, bo oda foros sas dur le Šidonostar a na sas len nič avre manušenca. Oda foros sas pašes andre dolina Bet-Rechob.

Palis o murša andral o kmeňos Dan oda foros pale budinde avri a bešenas ode.

²⁹ Le foroske dine nav Dan, pal peskro prapapus Dan, savo sas o čhavo le Ízraeloskro. Angloda pes oda foros vičinelas Lajiš.

³⁰ O murša andral o kmeňos Dan peske ode ačhade odi avričhingerďi modla. O Jonatan the leskre čhave sas rašaja andro kmeňos Dan, medik odarik le manušen na zaile. O Jonatan sas o čhavo le Geršomoskro, saveske sas o dad o Mojžiš.

³¹ Likerenas ode e modla, so kerďa o Micha, medik ačhelas le Devleskro Stanos andro Šilo.

19

O Levitas the leskri romňi-služobňička

¹ Andre jekh časos, sar andro Izrael na sas kralis, jekh Levitas dživelas pro durale brehi andro Efrajim. Ila peske andral o judsko Betlehem mek jekha romňa-služobnička.

² Ale oj les jekhvar omukla, bo chalas pre leste choli, a geľa pale ke peskro dad andro judsko Betlehem. Zlikerďa pes ode ajse štar čhon.

³ Palis lakro rom geľa pal late, hoj la te prevakerel a te anel la pale khere. Ila peha le sluhas the duje somaren. Sar les oj ligenda andro kher peskre dadeskro a sar les dikhľa lakro dad, priiľa les radišagoha.

⁴ O sastro les zlikerelas, hoj te ačhel ode trin džives. Avke ačhile te presovel a chanas the pijenas.

⁵ Pro štarto džives o Levitas ušřila, sar vidňisalila, hoj imar te džal khere, ale lakro dad les prevakerelas: „Ma džan ňikhaj, ešeb chan vareso, hoj tumen te zoraľaren, a palis šaj džan.“

⁶ Avke ačhile ode a jekhetane peske bešenas a chanas the pijenas. O dad ola džuvľakro leske phenda: „Mangav tut, ačh kade prekal e rat, zabavin tut a šun tut mištes!“

⁷ Palis, sar ušřila, hoj te džal het, o sastro les igen mangelas, hoj mek te ačhel, a ov ačhila.

⁸ Pro pandžto džives sig tosara kamelas imar te džal pro drom. No leskro sastro pale pre leste ispidelas a phenda: „Ešeb tut zoraľar, ačhen kade, medik na ela o dilos!“ Avke ačhile a chale o dilos jekhetane.

⁹ Sar o Levitas palis ušřila, hoj te džal pro drom peskra romňaha-služobničkaha, leskro sastro les pale prevakerelas: „Dikh, maj imar zaračol.

Presoven kade a radisaŕon! Tajsa sig tosara uštena a džana pro drom andre peskro stanos.“

¹⁰ Ale o Levitas imar na kamelas te presovel ode a avke thoda o sedli pre peskre duj somara a geŕa peskra romnaha-služobničkaha the le sluhaha pro drom. Avŕa anglo Jebus, so hin adadžives Jeruzalem.

¹¹ Sar sas paš o Jebus a sas imar igen nasig, o sluhas phenda leske: „Av, mangav tut, džas andre kada jebusejiko foros a ačas ode te presovel.“

¹² Ale leskro raj leske phenda: „Na džaha andre kada foros maškar o manuša, save nane Izraeliti, ale džaha dži andre Gibea.“

¹³ Phenda le sluhaske: „Av džas dži andre Gibea abo dži andre Rama a presovaha andre jekh ole forendar.“

¹⁴ Avke gele dureder, a sar imar sas paš e Gibea andre phuv le Benjaminčanengri, o kham imar zadžalas.

¹⁵ Zaačhile andre Gibea, hoj ode te presoven. Sar ode o Levitas avŕa, ačhiŕa maškar o foros, bo ňiko len na iŕa ke peste te presovel.

¹⁶ Odi rat avelas jekh phuro murš andral e buči pal e maŕa, so sas andral o brehi le Efrajimoskre, a bešelas andre Gibea maškar o Benjaminčana.

¹⁷ Sar pes obdikhŕa, dikhŕa ode pro placos ole muršes. O phuro murš lestar phučŕa: „Kaj džas? Khatar aves?“

¹⁸ Ov odphenda: „Amen avas andral o judsko Betlehem a džas pale khere ko palune brehi andro Efrajim. Džavas andro Betlehem a akana

džav khere, ale ňiko man na iľa andre peskro kher.

¹⁹ Hin man phusa the chaben prekal amare somara a maro the mol prekal amende. Hin man savoro, so mange kampil.“

²⁰ O phuro murš phenda: „Smirom tuke. Domuk mange, hoj tut te dav savoro, so tuke kampil. Ča ma ačh kade avri prekal e rat pro placos.“

²¹ Avke les ligenda andre peskro kher a diňa chaben prekal leskre somara. Thode (omorde) peske o pindre, chanas the pijenas.

²² Sar lenge imar sas mištes, jekhwareste varesave nalačhe murša andral oda foros pes rozačhade pašal calo kher, chudle te durkinel pro vudar a vičinenas pro phuro: „An avri ole muršes, savo avľa andre tiro kher. Kamas leha te pašol!“

²³ Androda o phuro murš avľa avri a dovakerelas lenge: „Na, phralale mire! Ma keren nič nalačho kale muršeske, savo avľa andre miro kher. Ma keren kajso džungipen!“

²⁴ Dikhen, kade hiňi miri čaj, savi hiňi pačivali, the kale muršeskri romňi-služobňička. Anava tumenge len akana avri. Šaj lenca pašlon a keren lenca, so ča kamen, ale kale muršeha ma keren kajso džungipen!“

²⁵ Ale ola murša les na kamenas aňi te šunel. Avke o Levitas iľa peskra romňa-služobňička a ligenda la ke lende avri. On laha cali rat pašlůvkerenas a ke tosaraste la premukle.

²⁶ Palis odi džuvli avľa pale ke oda kher, kaj ačhiľa lakro rom. Peľa anglal paš o vudar a

pašlolas ode, medik na vidňisalila.

²⁷ Lakro rom uštila tosara a sar phundrađa o vudar, hoj te džal het, dikhla peskra romňaslužobnička, sar pašlol le vastenca pro prahos.

²⁸ Phenda lake: „Ušti, džas!“ Ale na odphenda leske. Avke la thoda pro somaris a džalas khere.

²⁹ Sar avla khere, ila e čhuri, chudňa peskra romňaslužobnička, rozčingerđa lakro telos pro dešuduj (12) kotora a rozbičhađa len pal calo Izrael.

³⁰ Dojekh, ko ada dikhla, phenda: „Nič ajso pes mek na ačila, aňi ňiko na dikhla akorestar, so o Izraeliti gele avri andral o Egipt, dži adadžives! Gondolinen pal ada! So kampel te kerel?“

20

O Izraeliti potrestinen le Benjaminčanen

¹ Palis pes savore Izraeliti le Danostar dži e Beer-Šeba the o manuša andral o Gilead zgele sar jekh murš anglo RAJ andre Micpa.

² Zgele pes savore manuša le Devleskre – o vodci andral savore izraelika kmeňi. Sas ode 400 000 murša le šablenca.

³ A o Benjaminčana pes došunde pal oda, hoj o Izraeliti gele upre andre Micpa.

Akor o Izraeliti phučenas: „Phenen amenge, sar pes ačila kada nalačhipen?“

⁴ Pre ada o Levitas, o rom ola murdarda džuvlakro, odphenda: „Peskra romňahaslužobničkaha avlom te presovel andre benjamiňiko foros Gibeas.“

⁵ Ale o Gibejčana avle pre mande rači a rozačhade pes pašal oda kher, andre savo somas,

bo man kamle te murdarel. No palis ile mira romña-služobnička a našilu laha pašlonas a oj mula.

⁶ Avke la ilom a rozčhindom la pro kotora, so rozbičhadom pal calo Izrael, bo kerde baro nalačhipen the džungipen andro Izrael.

⁷ Akana, tumen savore manuša le Izraeloskre, gondolinen pal oda a phenen, so kerena!“

⁸ Savore manuša uštile upre sar jekh murš a phende: „Ńiko amendar na džala andre peskro stanos, Ńiko na džala pale khere.

⁹ Kada hin oda, so lenca keraha: Prekal o losos pes dodžanaha, sar pre lende džaha.

¹⁰ Andral dojekh izraeliko kmeños kidaha avri deše muršen le šelendar, šel le ezerendar a ezeros le deše ezerendar, hoj pes te starinen pal o chaben le manušenje, save pes avle te pomstinel le Benjaminčanenge andral e Geba vaš oda džungipen, so kerde andro Izrael.“

¹¹ Palis pes savore Izraeliti zgele sar jekh murš paš o foros.

¹² O kmeŃi andral o Izrael bičhade le muršen pal cali benjamiŃiko phuv te phenel: „S'oda za džungipen pes kerđa maškar tumende?!

¹³ Akana amenge den avri le nalačhe muršen andral e Gibeas, save oda kerde. Murdaraha len a kavke odlaha oda nalačhipen andral o Izrael.“

Ale o Benjaminčana na kamle te šunel oda, so lenge phende lengre phrala, o Izraeliti,

¹⁴ a zgele pes andral savore peskre fori andre Gibeas pro mariben pro Izraeliti.

¹⁵ Savore Benjaminčana, so pes ode zgele, sas 26 000 murša le šablēnca. A paš oda mek efa

šel (700) avrikidle murša, save bešenas andre Gibeá.

¹⁶ Maškar ola savoredžene sas efta šel (700) avrikidle murša, save sas balogara, a dojekh džanelas igen mištes te čhivkerel o bara andral o prakos.

¹⁷ Le Izrael sas 400 000 murša le šablenca, savore sas avrisikade pro mariben.

¹⁸ O Izraeliti gele andro Betel te phučel le Devlestar: „Ko amendar džala ešebno pro mariben pro Benjaminčana?“

O RAJ lenge odphenda: „Ešebno džala o Juda.“

¹⁹ Avke tosara o Izraeliti ušfile a kerde peske taboris paš e Gibeá.

²⁰ Sar o Izraeliti gele pro mariben pro Benjaminčana, rozačhade pes pre lende paš e Gibeá.

²¹ Ale o Benjaminčana avle avri andral o foros a andre oda džives murdarde 22 000 Izraeliten.

²²⁻²³ Avke o Izraeliti gele andro Betel a džiči rači rovenas anglo RAJ. Palis phučle le RAJESTAR: „Kames, hoj te džas pale pro mariben pre amare phrala pro Benjaminčana?“

O RAJ lenge phenda: „Džan, maren tumen lenca!“

Avke o Izraeliti chudle pale zor a pale pes rozačhade pro mariben pre oda than, kaj pes rozačhade ešebno džives.

²⁴ Avke o Izraeliti gele pro dujto džives pro mariben pro Benjaminčana,

²⁵ ale o Benjaminčana pes pale ačhade le Izraelitenge a murdarde lendar mek avre 18 000 muršen, so pes džanenas te marel la šablaha.

²⁶ Palis savore Izraeliti gele upre andro Betel a ode rovenas a bešenas anglo RAJ. Calo džives džiči

rači poscinenas a anenas le RAJESKE o labarde the o smiromoskre obeti.

²⁷ Palis o Izraeliti phučenas le RAJESTAR so te kerel. Andre oda časos sas ode le Devleskra zmluvakri archa,

²⁸ paš savi o Pinchas kerelas e rašajiko služba. Leskro dad sas o Eleazar, o čhavo le Aronoskro. O Izraeliti phučle: „Kames, hoj mek pes te maras amare phralenca le Benjaminčanenca, abo kames, hoj imar te preačas?“

O RAJ odphenda: „Džan tumen te marel, bo tajsa tumenge len dava andro vasta.“

²⁹ Avke o Izraeliti rozačhade muršen, save pes garude pašal e Gibeá.

³⁰ Pro trito džives gele pro mariben pro Benjaminčana a avke sar angloda pes rozačhade pro mariben pre Gibeá.

³¹ O Benjaminčana gele pre lende a o Izraeliti chudle te denašel, hoj len te dochuden dur le forostar. A avke sar angloda, the akana chudle te murdarel le Izraeliten. Murdarde lendar vaj tranda (30) muršen pre mała the pro droma, so džan jekh andro Betel the dujto andre Gibeá.

³² O Benjaminčana peske phende: „The akana zvíťazinaha avke sar angloda.“

Ale o Izraeliti pes dovakerde: „Denašas lendar, hoj len te dochudas dur le forostar!“

³³ Sar savore Izraeliti omukle peskre thana a pale pes rozačhade paš o Baal-Tamar, okla Izraeliti, so sas garude, chučile avri a džanas pro mariben pro zapados la Gebatar.

³⁴ Pro foros Gibeá avle 10 000 murša, so sas avrikidle andral calo Izrael. O mariben sas ajso

baro, hoj o Benjaminčana aňi na džanle, sar pašes hin lengri skaza.

³⁵ Avke o RAJ diňa le Izraelitenge te zvitázinel upral o Benjaminčana a oda džives murdarde 25 100 Benjaminčanen, so pes džanenas te marel la šablaha.

³⁶ Akor o Benjaminčana dikhle, hoj hine do-marde.

O Izraeliti pes scirdenas palal anglo Benjaminčana, bo pes mukenas pre ola murša, so sas garude paš e Gibeá.

³⁷ Akor ola garude murša chučile avri pro mariben pre Gibeá a le šablénca murdarde savoren, so sas andro foros.

³⁸ O Izraeliti pes ole muršenca dovakerde, hoj o thuv andral o foros lenge ela pro znameňje,

³⁹ hoj pes te chuden pale te marel.

Mek angloda o Benjaminčana murdarde lendar ajse tranda (30) muršen a phende peske: „Murdaras len avke sar angloda.“

⁴⁰ A akor chudňa andral o foros te džal upre o thuv. Sar pes o Benjaminčana obdikhle palal, dikhle, hoj andral calo foros džalas o thuv dži o ňebos.

⁴¹ Avke pes o Izraeliti chudle pale te marel. O Benjaminčana predarandžile, bo dikhle, hoj pašes hin lengri skaza.

⁴² Vašoda pes visarde a denašenas le Izraelitendar pre pušta, ale le maribnastar na denašle, bo okla murša avle avri andral o foros a murdarde len.

⁴³ Džanas pre lende pal dojekh sera a na preačhenas pal lende te džal dži pro vichodos

la Gibeatar.

⁴⁴ Avke mule 18 000 zorale murša andral o kmeňos Benjamin.

⁴⁵ Sar pes okla Benjaminčana visarde a denašenas pre pušta paš e skala Rimon, o Izraeliti lendar murdarde 5 000 muršen pašal o drom. Džanas pal lende dži ko Gidom a murdarde mek 2 000 muršen.

⁴⁶ Oda džives murdarde 25 000 Benjaminčanen, save pes džanenas mištes te marel le šablenca a sas zorale murša.

⁴⁷ Ale 600 murša pes visarde a denašle pre pušta pre skala Rimon. Ode ačhile štar čhon.

⁴⁸ O Izraeliti pes pale visarde andre benjamiňiko phuv a murdarde ode savore muršen, džuvlĳjen, čhaven the džviren. A savore fori, prekal save predžanas, podlabarde.

21

O romňija prekal o Benjaminčana

¹ O Izraeliti angloda ile vera andre Micpa: „Ńiko amendar na dela peskra čha romňake le Benjaminčanenge.“

² O manuša avle andro Betel a ode bešenas a zorales rovenas anglo Del dži rači.

³ Hikinenas: „Ó, RAJEJA, Devla le Izraeloskro, soske pes andro Izrael ačhilā oda, hoj adadžives jekh tire kmeňostar našlĳla?“

⁴ Pre aver džives sig tosara ode o Izraeliti ačhade oltaris a ande labarde obeti the smiro-moskre obeti.

⁵ Palis phučenas: „Ko le kmeňendar andral o Izrael na avla, sar pes zgelam anglo RAJ? Bo ilam

bari vera, hoj sako, ko na avela anglo RAJ andre Micpa, mušinelu te merel!“

⁶ Le Izraelitenge sas pharo vaš peskre phrala vaš o Benjaminčana a vakerenas: „Adadžives o Izrael našađa jekh peskro kmeňos.

⁷ So kampil te kerel, hoj te arakhas romňijen prekal o Benjaminčana, so mek ačhile? Bo ilam vera le RAJESKE, hoj lenge na daha peskre čhagen romňenge.“

⁸ Palis phučle: „Ko le izraelike kmeňendar na avla anglo RAJ andre Micpa?“ A avle pre oda, hoj ňiko andral o Jabeš-Gilead na avla andro taboris, kaj sas zgele.

⁹ Bo sar zgende le manušen, na sas ode ňiko andral o Jabeš-Gilead.

¹⁰ Vašoda o Izraeliti bičhade 12 000 zorale muršen a phende lenge: „Džan, murdaren savoren andro Jabeš-Gilead, the le džuvljen the le čhavoren!“

¹¹ Kada kerena: Murdaren dojekhe muršes the dojekha džuvla, savi imar pašlila le muršeha.“

¹² A arakhle maškar lende štar šel (400) terne pačivale čhagen a ligende len andro taboris Šilo andre phuv Kanaan.

¹³ Palis savore Izraeliti bičhade poslen, hoj te vakeren le Benjaminčanenca, save sas pre skala Rimon, hoj pes lenca te dovakeren pal o smirom.

¹⁴ Avke pes o Benjaminčana visarde pale a o Izraeliti len dine ole džuvljen andral o Jabeš-Gilead, saven mukle te dživel. Ale na sas lendar dos prekal savore.

15 Le manuŝenge sas pharo vaŝ o Benjaminčana, bo o RAJ cirdña avri jekh kmeňos le kmeňendar andral o Izrael.

16 O izraelika vodci phende: „So kereha okle dženenca, so ačhile te dživel, hoj sakones lendar te avel romňi, te imar na ačhila űisavi džuvľi maŝkar o Benjaminčana?“

17 A phende mek: „Naŝti naŝavas jekh le deŝuduje (12) izraelike kmeňendar. Muŝinas te zachraňinel o kmeňos Benjamin, hoj te na merel avri!

18 Ale naŝti lenge das amare čhajen romňijenge, bo iľam bari vera, hoj sako, ko dela peskra ča romňake le Benjaminčanenge, ela prekoŝlo!“

19 Palis o izraelika vodci phende: „Sako berŝ hin o inepos le RAJESKRO andro Ŝilo.“ O Ŝilo hin pro severos le Betelostar, pro juhos le Lebonatar the pro vichodos le dromestar, so džal upre andral o Betel andro Ŝichem.

20 Avke phende le Benjaminčanenge: „Džan a garuven tumen andro viňici.

21 Sar dikhena le džuvľen andral o Ŝilo, sar aven avri te kheleľ, džan avri andral o viňici a sako peske mi chudel džuvľa ole Ŝiloskre čhajendar a palis džan pale andre benjamiňiko phuv.

22 Sar pes avena lengre dada the lengre phrala tumenca te vesekedinel, phenen lenge: ‚Muken len amenge, bo űiko amendar na chudña romňa andro mariben. Na avena vinnovata, hoj prephagľan e vera, bo tumen len amenge na diňan korkore pestar.‘ “

²³ A o Benjaminčana avke kerde. Sako peske chudña džuvľa olendar, ko khelenas, a ligenda la andre peskri phuv. Chudle pale te ačhavel o fori a bešenas ode.

²⁴ Palis o Izraeliti odarik odgele a visarde pes pale andre peskri phuv ke peskre kmeňi the fameliji.

²⁵ Andre oda časos na sas krališ andro Izrael a sako kerelas oda, so pes leske dičholas spravno.

**Le Devleskero Lav Andre Romaňi Čhib,
Slovensko 2022**
**Romani, Carpathian: Le Devleskero Lav Andre
Romaňi Čhib 2022 (New Testament+)**

copyright © 2019 The Word for the World International and The Word for the World Slovakia

Language: Romanes (Romani, Carpathian)

Contributor: Eastern European Mission

Eastern Slovak Romani Bible

The Word for the World International

Eastern Slovak Romani belongs to the larger cluster of dialects designated 'Carpathian Romani.' The Roma people of Slovakia and the Czech Republic can read and understand the printed text. The audio is also understood by Roma in parts of Poland, Ukraine, and Romania.

Audio of the New Testament is available and that of the Old Testament is expected by the end of 2023.

The text and audio are accessible on YouVersion, Bible.com, Biblia.sk, Bible.is, <https://romani.global.bible>; etc. A standalone app can be downloaded from GooglePlay: search for E Biblia Andre Romani Chib.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-12-29

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 15 Apr 2023

fb4d190f-4308-5aa8-bddb-58d53f07d849